

Voorzitter: E. Hillekens (GL)

Namens de raad: H. Sietsma (GL), R. Tjepkema (PvdA), A. Poelstra (D66), B. Hekkema (PvdD), A. Sijbolts (Stadspartij), H. de Waard (SP), R. Heiner (VVD), K. de Groot (S&S), L. Dwarshuis (CU), E. Armut (CDA), E. Bernabela (PvhN)

Namens het college: R. van Niejenhuis (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

## Bindend adviesrecht en verplichte participatie + technische wijzigingen verordeningen vanwege omgevingswet

00:14:45

*Voorzitter:* Goedenavond allemaal. Welkom bij deze meningsvormende sessie over diverse stukken met betrekking tot de Omgevingswet: de raadsvoorstellen Bindend adviesrecht en verplichte participatie, Technische wijzigingen verordeningen vanwege Omgevingswet en de collegebrief die nader ingaat op één van deze verordeningen, namelijk Beantwoording moties Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. De klankbordgroep Omgevingswet heeft een memo gestuurd met aandachtspunten voor deze sessies. Die heeft u aan de agenda zien hangen en in de dagmail gevonden. Er hebben zich geen sprekers gemeld, dus we gaan gelijk met de raad starten. We hebben twee uur voor deze sessie en dat betekent vijf minuten per fractie en 25 minuten voor het college. Zoals u weet, is de eerste termijn voor politieke vragen en zijn er geen interrupties. Wie kan ik het woord geven voor een politieke vraag? Student en Stad.

00:15:32

*Mevrouw De Groot (Student en Stad):* We konden in het raadsvoorstel lezen dat het college ook nog met beleidsregels komt met betrekking tot participatie, maar dan binnen het omgevingsplan van reguliere aanvragen. Wanneer kunnen we dit verwachten en hoe komen deze beleidsregels tot stand?

00:15:47

*Voorzitter:* VVD.

00:15:49

*De heer Heiner (VVD):* Dank, Voorzitter. We hebben een viertal vragen. Heeft het college ook overwogen om een soort vangnet op te nemen in de lijst voor alle dingen waar geen beleid voor is en dat we dat ook als raad gaan bespreken? Waarom heeft het college er niet voor gekozen om bij sommige thema's geen participatie toe te passen, maar wel adviesrecht? Bijvoorbeeld bij een tweede agrarische dienstwoning? De derde vraag is: hoe ziet participatie eruit bij het vellen van bomen? Wie zijn de belanghebbenden? Zijn dat bijvoorbeeld mensen die langs zo een boom fietsen of zijn dat de omwonenden van zo een boom? De laatste vraag: is het college bereid om ieder jaar te gaan evalueren of er dingen bij of af moeten?

00:16:34

*Voorzitter:* De Stadspartij.

00:16:37

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Dank u wel, Voorzitter. De

eerste vraag gaat over de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Zou het niet juist goed zijn en juist wenselijk zijn om een adviseur op het gebied van participatie aan het begin van het planvormingsproces toe te voegen? In onze ogen is dat juist nodig, omdat de Leidraad Participatie enkel nog ontwikkeld is voor intern gebruik en het één en ander nog doorontwikkeld moet worden. De volgende vraag is een beetje naar aanleiding van inspiratiesessie van vanochtend met Frans Soeterbroek. Is het niet een aardig idee om, wanneer ontwikkelaars niet verplicht zijn tot participatie, als college of als gemeente een soort van flyer te overhandigen met alle goede dingen over participatie, hoe je participatie kunt toepassen en wat de voordelen daarvan zijn? Voorzitter, ik heb dit ook ambtelijk nagevraagd en het antwoord was nee, dus daarom wil ik de wethouder vragen of hij bereid is om adviesrecht bij ontwikkelingen die van invloed zijn op de historische binnenstad en andere beeldbepalende locaties toe te voegen. Dat geldt ook voor zaken waar extra druk verwacht wordt op natuur, milieu of gezondheid en die als extra criteria op te nemen. Dank u wel.

00:17:54

*Voorzitter:* Dank u wel. GroenLinks.

00:17:55

*Voorzitter:* GroenLinks, vragen in de eerste termijn.

00:18:00

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter. Een aanvulling op de vraag van Student en Stad over beleidsregels. Is het college van plan om, zoals het Platform Cultureel Erfgoed adviseert, bij het opstellen van die beleidsregels ook burgerdeskundigen te betrekken? We hebben een tweede vraag. Ik heb ambtelijk nagevraagd hoe het zit met de mogelijkheden van een uitgebreide procedure. Dat is bedoeld voor grote projecten met veel impact, zeg ik er maar even bij. Het college moet daar beleidsregels voor opstellen en die zijn er nog niet. Is het college van plan om die beleidsregels op te gaan stellen?

00:18:48

*Voorzitter:* CDA.

00:18:50

*Mevrouw Armut (CDA):* Dank, Voorzitter. Onze vraag gaat ook over de brief van Platform Cultureel Erfgoed Groningen. Zij zeiden namelijk in hun brief dat ze zich zorgen maken over dat er veel activiteiten buiten het adviesrecht worden gehouden, bijvoorbeeld hoogbouw. Nu had mijn fractie de activiteitenlijst niet zo gelezen. Wij begrepen daaruit dat hoogbouw ook binnen het adviesrecht viel en ook bij ambtelijk navragen kwam dat eruit. Goed, om die zorgen weg te nemen zou ik willen vragen aan de wethouder of hij bereid is om daar nog even kort op terug te komen, zodat die zorgen echt weg worden genomen.

00:19:24

*Voorzitter:* Dank u wel. Nog meer vragen voor de eerste termijn? Dan gaan we naar het college voor de beantwoording. Wethouder.

00:19:37

*De heer Van Niejenhuis:* Goedenavond allemaal. Ik kon dit tempo niet helemaal bijbenen, dus ik ga een aantal keren om verduidelijking vragen. Student en Stad zegt beleidsregels participatie binnenplannen, hoe komen die tot stand en wanneer komen

die? U bedoelt daarmee niet de beleidsregels die wij hebben opgesteld voor de participatie, zoals we die ook besproken hebben met de klankbordgroep en met de raad, maar andere beleidsregels?

00:20:00

*Mevrouw De Groot (Student en Stad):* Er staat in het raadsvoorstel 'het college komt nog met beleidsregels omtrent participatie'. Die zijn er dus al?

00:20:07

*De heer Van Niejenhuis:* Ja, dat klopt, althans als we elkaar goed begrijpen. Er zijn beleidsregels opgesteld en die zijn ook al gedeeld met de klankbordgroep. Ik zit alleen even te zoeken of die ook aan de raad zijn gestuurd. Volgens mij zijn die nog niet aan de raad gestuurd, dus die komen dan heel binnenkort. Er gebeurt volgens mij ook van alles binnen de WhatsApp. Het zijn een beetje technische vragen. Ik zou kunnen zeggen, dat is een technische vraag, dus dat vraag ik ambtelijk even na. Dat is bij een paar van deze vragen, maar ik ga toch proberen deze toch te beantwoorden.

00:20:40

*De heer Van Niejenhuis:* De VVD vraagt waarom in sommige gevallen wel participatie en geen adviesrecht. U geeft ook een hele specifieke categorie weer. Volgens mij iets met bijbouwen bij agrarische gebouwen. Ik meende dat die lijsten één op één hetzelfde waren.

00:20:55

*De heer Heiner (VVD):* Dat was ook juist mijn vraag. Waarom is dat één op één hetzelfde? Participatie is namelijk volgens mij, bij dat voorbeeld wat ik noemde, heel moeilijk.

00:21:04

*De heer Van Niejenhuis:* Dank u wel voor de verheldering. We hebben natuurlijk heel erg geworsteld met welke categorieën gaan we benoemen voor participatie en voor adviesplicht van de raad. Wat we uiteindelijk hebben gedaan, is wat nu voorligt. Daarvan zeggen we ook dat het best wel eens ingewikkeld zou kunnen worden, want op basis van wat we nu weten, denken we dat de raad wel een keer of 35 - dat is minus de vakantie - dus iedere week een besluitvormende vergadering zou moeten organiseren om haar adviesplicht te vervullen. Hoe we dat praktisch gaan invullen en gaan organiseren, is nog even een vraag ook aan de agendacommissie en de griffie. Het is ook niet eenvoudig op te lossen, omdat de verschillende plannen verdeeld zijn over de verschillende categorieën. Het is ook niet zo dat als de raad zou zeggen, we strepen één categorie eruit, dat dan heel veel plannen minder aan de raad zouden moeten worden voorgelegd. Voor de duidelijkheid hebben wij gedacht, als we nu de participatie en de adviesplicht gelijktrekken, dan is dat voor raad en voor de initiatiefnemers wel zo overzichtelijk.

00:22:11

*De heer Van Niejenhuis:* We zien ook dat de categorieën, waarover de raad wil adviseren, vaak de iets complexere en grotere projecten of projecten met een grote impact zijn, dus dan is het ook logisch om participatie daaraan te koppelen. Ik kan me wel voorstellen dat we verderop in de tijd nog een keer met elkaar discussiëren over al die categorieën of dat één op één moet blijven lopen. Ik denk dat we dat vrij

snel, in het eerste kwartaal al, een keer met elkaar zullen doen, omdat het misschien wel helemaal niet werkbaar is om het op deze manier in te vullen. U heeft een vraag gesteld over bomen, maar...

00:22:45

*De heer Van Niejenhuis:* De VVD stelt een vraag over bomen en toen kreeg ik een soort van black-out.

00:22:52

*De heer Heiner (VVD):* Dat kan ik me heel goed voorstellen. Ik ook toen ik het las. Nee, grapje.

00:22:55

*De heer Heiner (VVD):* We gaan participatie verplicht stellen bij het vellen van meer dan 20 bomen en bij het vellen van één monumentale boom. Wij vragen ons af, wie gaan dan participeren? Wie zijn de belanghebbenden?

00:23:08

*De heer Van Niejenhuis:* Ja, die vraag kan ik nu niet specifiek beantwoorden. Misschien is dat meer een technische dan een politieke vraag, maar dat geldt natuurlijk eigenlijk ook een beetje voor alle participatie. Wij mogen daar niet hele nauwkeurig regels aan stellen als gemeente. De participatieplicht ligt echt bij de initiatiefnemer en die zal moeten aantonen dat hij goede participatie heeft gedaan. Dat mogen wij op inhoud niet eens beoordelen. Die beleidsregels, waar we het zojuist over hadden, richten zich ook heel erg op het proces. Wie precies wel en niet iets mag zeggen over die boom moet denk ik ook jurisprudentie over gaan ontstaan onder het nieuwe stelsel.

00:23:48

*De heer Van Niejenhuis:* U vroeg ook nog even of we dit gaan evalueren. Ik neem aan dat u de volledige werkwijze onder de nieuwe Omgevingswet bedoelt. Ja, dat gaan we zeker. Tot mijn opluchting heeft de klankbordgroep gezegd dat ze wel door willen en een vinger aan de pols blijven houden. We willen ook direct beginnen met evalueren en niet pas over een half jaar. Ik moet eerlijk zeggen dat wij als college die samenwerking met de raad ook echt wel nodig hebben, want hoe gaan we dit nu precies allemaal goed doen. Ik denk dat we vrij snel toch tegen dingen zullen aanlopen, zoals inderdaad vraagstukken als is dit goede participatie of moeten de categorieën anders. Ik denk ook nog heel veel vraagstukken die we nu nog niet kunnen voorzien.

00:24:28

*De heer Van Niejenhuis:* De Stadspartij vraagt, zou het niet juist goed zijn om wel een adviseur participatie toe te voegen aan de CRK, de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit? Daar hebben we natuurlijk met de klankbordgroep een aantal keren over gesproken. Er zijn verschillende oplossingen denkbaar. Verschillende steden en gemeenten maken daar verschillende keuzen in. Als gemeente Groningen zeggen we dat de participatie zou moeten plaatsvinden op de kaders. Zo een kader zou kunnen zijn een beeldkwaliteitsplan of een straks een omgevingsplan, zoals de bestemmingsplannen gaan heten. Daar moet de participatie plaatsvinden en dat moet de raad vaststellen. Bij de concrete projecten die bij de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit voorliggen, hoeft dan geen participatie meer plaats te vinden. Dat moet dus

wel gebeuren binnen de kaders die u hier vaststelt. Om die reden is gezegd, laten we de participatie aan de voorkant goed organiseren, want dan hoeft die aan de achterkant van dat hele korte formele proces van acht weken niet meer plaats te vinden. Dan is het namelijk ook echt extreem lastig om nog op die manier daaraan bij te sturen. Dat is wat het college adviseert en dat is hoe we het willen gaan doen. Dat is iets waarvan we het komende halfjaar of jaar met elkaar zullen moeten gaan ontdekken of het werkt. Dat vraagt van mij als wethouder en van ons als college, dat wij heel consequent en tijdig de kaders bij de raad voorleggen en dat we die tijdig bij de omgeving neerleggen. Frans Soeterbroek zei vanochtend, dat moet op het moment dat alles nog openligt. Dat moment bestaat volgens mij eigenlijk bijna niet, maar zo vroeg mogelijk in het proces moet de omgeving betrokken worden, moet uw raad betrokken worden en moet u in de gelegenheid gesteld worden om de kaders vast te klikken en ook te kijken of het met de participatie goed is gegaan. Dan is het dus in die CRK niet nodig. Dat is de theorie.

00:26:18

*De heer Van Niejenhuis:* U zegt ook nog even in een bijzin, want die participatieregels zijn alleen voor intern gebruik. Dat is niet hoe het is. Wij willen die participatieregels echt met iedereen delen die een initiatief neemt. We kunnen ze alleen niet zo goed afdwingen, maar we proberen dat wel door tegen iedereen te zeggen: als je nu deze participatiekaders volgt, dan zou het wel eens zo kunnen zijn dat het proces soepel doorloopt. Dat is ook de reactie op de vraag of we dan een flyer gaan maken. Nee, dat hoeft niet. We hebben straks die beleidsregels voor de participatie, die krijgt iedereen en daar moeten ze wat ons betreft ook mee werken.

00:26:54

*De heer Van Niejenhuis:* U vraagt dan nog even specifiek naar de historische binnenstad. Overigens...

00:27:01

*De heer Van Niejenhuis:* Sorry, nog over de vorige vraag. Als daar een flyer voor nodig is, dan kan dat. We hebben nu ook een soort van tien vuistregels voor ruimtelijke ontwikkeling en we zouden daar ook een aantrekkelijke flyer van kunnen maken of een filmpje of noem maar op, maar in de basis grijpt dat terug op de beleidsregels die we hiervoor opstellen.

00:27:17

*De heer Van Niejenhuis:* Over de historische binnenstad vroeg u nog of daar niet juist bindend advies op moet. U had het over twee elementen: gezondheid en nog een element, geloof ik.

00:27:25

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Het milieu en natuur.

00:27:33

*De heer Van Niejenhuis:* Wij denken dat het al ondervangen wordt op andere manieren en dat we daarover niet specifiek nog een keer met elkaar een politiek debat hoeven te hebben. Er zijn namelijk gewoon wetten en regels, waar wij aan moeten voldoen ten aanzien van gezondheid, natuur en milieu en vandaar dat we denken dat dit niet nodig is.

00:27:54

*De heer Van Niejenhuis:* GroenLinks vraagt nog of het college van plan is, conform de brief van de PCG, om bij het opstellen van de beleidsregels voor de binnenstad specifieke burgerdeskundigen te betrekken. We hebben eerder met de raad en de klankbordgroep besproken dat dit misschien geen goed idee is, want welke burger zou dat moeten zijn en namens wie spreek je dan en welk mandaat heeft die persoon. Dat vonden we best een ingewikkelde discussie en volgens mij stond ik daar als wethouder niet alleen in. Er waren er ook een aantal raadsfracties die daar bedenkingen bij hadden. Ik hoor graag in de tweede termijn hoe u daarnaar kijkt. De tweede vraag die u stelde, kon ik niet helemaal plaatsen. Een vraag over de grote projecten in relatie tot participatie.

00:28:33

*De heer Sietsma (GroenLinks):* De wet biedt de mogelijkheid om een uitgebreide procedure, dus van de ouderwetse 26 weken, te volgen. Dat is bedoeld voor grotere projecten, maar daar kan het college alleen gebruik van maken als het eigen beleidsregels daarvoor opstelt. Zo heb ik het tenminste begrepen. Gaat het college dat maken?

00:28:56

*De heer Van Niejenhuis:* Als u het goed vindt, neem ik die even mee voor de tweede termijn. Ik moet even navragen hoe dat zit.

00:29:06

*De heer Van Niejenhuis:* Voorzitter, op de laatste vraag van het CDA kan ik bevestigend antwoorden, dat bij hoogbouw de raad wel degelijk adviesplicht heeft. Dat is volgens de huidige categorieënlijst, zoals u die, denk ik, straks zal gaan vaststellen.

00:29:18

*Voorzitter:* Dat levert vervolgvragen op, eerst van de VVD en dan van Student en Stad.

00:29:22

*De heer Heiner (VVD):* Dank, Voorzitter. Op één van mijn vragen is geen antwoord gekomen en dat is of het college ook heeft overwogen om een soort vangnet op te nemen voor alle dingen, waar wij als raad nog geen beleid voor hebben vastgesteld.

00:29:36

*Voorzitter:* Dan doen we gelijk de vraag van Student en Stad erachteraan.

00:29:41

*Mevrouw De Groot (Student en Stad):* Ik vroeg naar die beleidsregels. U zei: "Die zijn er al". Is het dan die Leidraad Participatie?

00:29:44

*Mevrouw De Groot (Student en Stad):* Oké, en hoe is deze tot stand gekomen? U zijn net al even, die burgerexperts erbij betrekken is ingewikkeld. Hoe is die wel tot stand gekomen?

00:29:59

*De heer Van Niejenhuis:* Voorzitter, die beleidsregels voor de participatie zijn opgesteld in samenwerking met de klankbordgroep. Er is heel erg gekeken naar wat

kun je wel en wat kun je niet bepalen. De beleidsregels richten zich erg op het proces. Daarvoor is een voorstel gemaakt vanuit onze ambtelijke organisatie en dat is ook besproken met de klankbordgroep, als ik het goed heb. Daar zijn ook wat suggesties uit voort gekomen. Vorige week meen ik nog bij een sessie, waarbij die beleidsregels zijn besproken. Dat is hoe ze nu voorliggen, maar ik zie daar ook wat andere bewegingen, dus misschien dat iemand daar nog iets anders van vindt.

00:30:35

*De heer Van Niejenhuis:* De vraag van de VVD. Ik weet niet zo goed...

00:30:39

*De heer Van Niejenhuis:* Een vangnet voor alle dingen waar geen beleid voor is. Wat bedoelt u daar precies mee?

00:30:44

*De heer Heiner (VVD):* Er zijn andere gemeenten die dit wel hebben opgenomen. Dat betekent, als wij nog geen beleid over iets hebben vastgesteld. Als er een plan komt, waar wij nog niets van vinden, dat het dan eerst naar de raad gaat en dat wij daar wat van mogen vinden. Het kan natuurlijk best zijn dat iemand een aanvraag voor iets doet, een hyperloop of zo, waar wij nog geen beleid voor hebben...

00:31:06

*De heer Van Niejenhuis:* Ik ben bang dat u nu weer over een kerncentrale gaat beginnen.

00:31:09

*De heer Heiner (VVD):* Ja, daar twijfelde ik even over en toen dacht ik, laat ik die niet noemen.

00:31:15

*De heer Van Niejenhuis:* Dan gaan wij een vangnet opstellen voor alle dingen, waar we nog niets mee doen.

00:31:18

*De heer Van Niejenhuis:* In alle ernst, die vraag gaan we ook even in de tweede termijn beantwoorden. Ik denk dat de deskundige ambtenaar meeluistert en daar vast een antwoord op kan geven, dus daar kom ik zo meteen even op terug.

00:31:32

*Voorzitter:* Dan nog een vraag van de Partij voor de Dieren.

00:31:36

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Het is eigenlijk een vervolgvraag op de vraag van het CDA, maar ook op het antwoord van de wethouder. De wethouder gaf net aan, dat het gaat om hoogbouw. Wat mijn fractie betreft en dat is ook een beetje hoe ik de stukken lees, staan er nu geen waarborgen in om hoger bouwen, wanneer het vervangende nieuwbouw is, ook op die lijst te krijgen. Ik denk dat het misschien, als ik het CDA goed begrijp, ook gaat over vervangende nieuwbouw op dezelfde locatie. Als ik de lijst goed interpreteer, is het niet zo dat er dan adviesrecht voor de gemeenteraad bestaat. Daar graag toch nog een toelichting op of misschien een schriftelijke toelichting later.

00:32:16

*Voorzitter:* Dit klinkt inderdaad als een vrij technische vraag. Wethouder.

00:32:21

*De heer Van Niejenhuis:* Ja, dat is inderdaad een technische vraag die voor deze sessie misschien beantwoord had moeten worden. Volgens mij heeft u gelijk. De vraag is alleen wel, zegt u nu eigenlijk dat u nog een categorie wil toevoegen aan de lijst?

00:32:34

*Voorzitter:* Nog een vervolgvraag van GroenLinks.

00:32:37

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Voorzitter, ik heb precies dit ook technisch nagevraagd. Het klopt dat dingen als 'optoppingen' of hoger bouwen op dezelfde plek niet langs de raad komt, als dat binnen het huidige bouwvlak blijft. Ik proef wel een beetje de behoefte bij de raad, dat we daar toch soms wat van willen vinden. Ook niet altijd, dus dat maakt het ingewikkeld, maar daar komen we straks nog wel over te spreken.

00:32:59

*Voorzitter:* Dat lijkt me bij uitstek iets om in de tweede termijn met elkaar over in gesprek te gaan. Hier nog een antwoord op.

00:33:08

*De heer Van Niejenhuis:* Het probleem hierbij, Voorzitter, is natuurlijk dat het niet gaat over dat de raad dat dan kan doen, als ze dat wil. Als we die categorie toevoegen, heeft u adviesplicht en zult u advies moeten uitbrengen. Ik wil toch nog een keer heel duidelijk aangeven wat dit betekent. In het huidige systeem hebben wij een pieplijst. Daar maakt u vrijwel nooit gebruik van en het leidt vrijwel nooit tot problemen. Wat u nu als raad zegt, is wij trekken dit allemaal naar ons toe en wij gaan iedere week hier een besluitvormende vergadering over organiseren. Ik wil dat wel even heel kort met u door regisseren, want dat betekent dat er iedere week een half uur of een uur gevraagd wordt van de volledige raad om hier volledig aanwezig te zijn. Niet alleen de woordvoerders, maar alle raadsleden. Dat betekent dat er een ambtenaar bij moet zijn die, als u besluit negatief te adviseren, uw negatieve advies zal moeten ombouwen tot een juridisch houdbaar advies, want de initiatiefnemer zal er niet zomaar genoeg meenemen en misschien zijn plan willen doorzetten. Dat betekent dat uw advies getoetst moet worden bij een rechtbank en dat het dan stand moet houden.

00:34:17

*De heer Van Niejenhuis:* Het kan niet zo zijn dat deze raad op basis van een aantal politieke meningen zomaar kan zeggen: "Wij adviseren negatief", want dat zal direct stuklopen in een juridische procedure. Het kan dus ook zo zijn, dat als u er niet in slaagt om voldoende juridische onderbouwing aan te leveren staande de raadsvergadering of in de nazit daarvan met een ambtenaar die dat moet opschrijven, dat u zelf tot de conclusie komt dat u dit eigenlijk niet kunt tegenhouden, omdat het juridisch niet houdbaar is. Dan zult u nog een keer bij elkaar moeten komen, misschien wel diezelfde week, om uw eigen besluit weer terug te draaien. Als u dat allemaal niet heel snel doet dan gaan al die ruimtelijke projecten ongelooflijk

veel vertraging opleveren. Het gaat ongelooflijk veel ambtelijke capaciteit kosten. Ik wil u nog een keer waarschuwen: als u dit doet, heeft dat echt grote consequenties. Ik verwijt u dat niet en ik heb hier geen oplossing voor, maar besef u wel wat dit betekent. Dit college en ook vorige colleges hebben hun taak altijd naar behoren uitgevoerd en dat heeft recentelijk wat mij betreft niet tot grote problemen geleid.

00:35:19

*De heer Van Niejenhuis:* Als u daar anders over denkt, hoor ik het graag. Geef dus ook het vertrouwen aan de raad en pak uw controlerende rol soms misschien een keer aan de achterkant en vul deze niet altijd in als adviesplicht aan de voorkant. Dat gaat ook over de participatie en als u die lijst van participatie nog verder zou willen uitbreiden. Als wij als college en ambtelijk apparaat invulling moeten geven aan die participatieprocessen zullen wij heel erg veel werk moeten verzetten. Als die categorieën worden verruimd - er zijn nu al iets van 275 projecten, schatten we, die verplicht aan participatie zullen moeten doen - dan gaat er ongelooflijk veel ambtelijke capaciteit voor loskomen, die al die projecten zullen moeten gaan langslopen en zullen moeten gaan controleren of die participatie goed is geweest. In sommige gevallen zullen ze zelfs misschien moeten aanbellen om te kijken of mensen daadwerkelijk tevreden zijn. Dit gaat misschien ook wel leiden tot een knelpunt, wat ik ga indienen bij de voorjaarsnota om veel meer ambtelijke capaciteit in te zetten hiervoor, want anders gaat het vastlopen. Als u als raad één ding wil, is het ook de stedelijke dynamiek faciliteren en niet alle projecten op slot zetten.

00:36:23

*Voorzitter:* Zijn daarmee alle politieke vragen uit de eerste termijn beantwoord? Dan gaan we over naar de tweede termijn. Daar kunt u met elkaar in debat. Welke fractie mag ik als eerst woord geven? De VVD.

00:36:36

*De heer Heiner (VVD):* Dank, Voorzitter. Als eerste zou ik dan wel willen reageren op wat de wethouder net aan heeft gehaald. Volgens mij heeft u helemaal gelijk, maar waarom nemen we dan het vellen van 20 bomen of van één monumentale boom op in deze lijst? Daar gaat heel veel ambtelijke capaciteit heen, terwijl volgens mij de ambtelijke organisatie prima kan inschatten of we bomen wel of niet gaan vellen of kappen. Dat ten eerste, maar er is nog iets wat we volgens ons niet hierin moeten opnemen en dat is het oprichten van de tweede dienstwoning voor een bestaand en tevens bestemd agrarisch bedrijf. Dat is zo een specifieke maatregel, dat wij niet snappen waarom dat in die lijst opgenomen moet worden.

00:37:22

*De heer Heiner (VVD):* Er is ook nog iets dat wat ons betreft ontbreekt. Zo zouden wij graag het adviesrecht en participatie willen hebben op de huisvesting en opvang van meerdere daklozen, een groot aantal vluchtelingen, asielzoekers en andere categorieën van vreemdelingen. Uitgezonderd een situatie waarbij sprake is van een bijzonder urgente situatie. In deze gevallen kan wat ons betreft het college achteraf rekenschap geven aan de gemeenteraad. Dit is iets wat veel impact heeft in de buurt en wat ook politiek erg gevoelig ligt, dus wat ons betreft nemen we dat op in deze lijst. We zullen daar ook een amendement voor indienen.

00:37:58

*De heer Heiner (VVD):* Het tweede punt, wat ik net ook al even aanhaalde in de

eerste termijn, is dat we graag een soort vangnet willen voor aanvragen van ontwikkelingen, waarvoor nog geen beleid is vastgesteld door de raad. Het gaat hierbij om een nieuw onderwerp dat nog niet eerder in de gemeente Groningen voorgekomen is of nog niet voorzien is en waarover de raad nog geen standpunt in heeft kunnen nemen. Zo kunnen we altijd een standpunt innemen op nieuwe ontwikkelingen.

00:38:24

*Voorzitter:* Dat levert een vraag op van ChristenUnie, de heer Dwarshuis.

00:38:27

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Dank u wel, Voorzitter. De heer Heiner overweegt amendementen voor bijvoorbeeld bouwwerken ten behoeve van opvang voor vluchtelingen. Vindt u dat niet vallen onder punt H. Opvang bouwwerken maatschappelijke voorzieningen?

00:38:45

*De heer Heiner (VVD):* In de Omgevingswet is het de bedoeling dat je alles heel specifiek opneemt, want anders hebben we daar niets over te zeggen. Dit is zoiets specifiek, de huisvesting en opvang van meerdere daklozen of grote aantallen vluchtelingen en asielzoekers en andere categorieën van vreemden, dat wij dat echt apart zouden willen opnemen, zodat we zeker weten dat we daar als raad iets over te zeggen hebben.

00:39:07

*Voorzitter:* De heer Tjepkema heeft een vraag.

00:39:08

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Ik zou de heer Heiner willen vragen, als we zo specifiek moeten zijn, waarom hij dan met de categorie 'nieuwe ontwikkelingen' komt, want dat lijkt me een hele brede categorie?

00:39:20

*De heer Heiner (VVD):* Voorzitter, volgens mij is die categorie helemaal niet zo heel breed. Dat gaat over dingen, waar we nog geen beleid voor hebben vastgesteld, ontwikkelingen die zich nog niet eerder hebben voorgedaan. Volgens mij is dat helemaal niet heel breed, maar is het wel heel belangrijk dat wij daar als raad iets over te zeggen hebben.

00:39:39

*Voorzitter:* Een vervolgvraag van de heer Tjepkema.

00:39:41

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Nogmaals, ik zou de heer Heiner dan ook willen vragen om dat te specificeren, want volgens mij kun je in elk haakje of oogje iets nieuws zien en het zien als een nieuwe ontwikkeling. Dan zou hij ook in lijn met zijn eigen gedachtegoed dat verder moeten specificeren, wat mij betreft.

00:39:53

*De heer Heiner (VVD):* Volgens mij is dat helemaal niet zo, want we hebben volgens mij over bijna alles beleid vastgesteld. Als je het echter over nieuwe innovaties hebt, ik noemde een hyperloop, maar het zou ook een kerncentrale kunnen zijn. Volgens

mij willen we daar als raad wel wat over te zeggen hebben, zodat wij bindend advies kunnen geven en willen dat daar ook participatie op plaatsvindt bijvoorbeeld.

00:40:17

*Voorzitter:* Daar heeft meneer Dwarshuis nog een vraag over.

00:40:19

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Dank u wel, Voorzitter. Die nieuwe ontwikkelingen worden voor mij ook steeds vager. Wat ik nog aan de heer Heiner wil vragen: wilt u dan specifiek vastleggen, als een bepaalde groep mensen in Nederland gehuisvest wordt, dan moeten we daar iets van vinden? Dat terwijl we ook in de achteruitkijkspiegel zien dat het college in urgente gevallen handelt - waar volgens mij de hele raad achterstaat -en als het niet urgente gevallen zijn, daar in het verleden ook altijd voorstellen over naar de raad zijn gegaan.

00:40:51

*Voorzitter:* Ik wil helemaal niets vastleggen, maar volgens mij was de vraag aan de heer Heiner.

00:40:54

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Ik stel de vraag aan de Heiner of we dan niet extra regels creëren voor situaties die in de praktijk geen probleem zijn?

00:41:02

*De heer Heiner (VVD):* Voorzitter, deze vraag vind ik toch een beetje apart. Het ging in het verleden heel vaak goed, maar we moeten nu iets nieuws vaststellen, waarin we al die verschillende dingen opnemen. Daarom zeggen we juist, neem precies die regel daarin op, zodat we daar ook in de toekomst wat over te zeggen hebben. Dat is namelijk juist het verschil tussen die nieuwe Omgevingswet en de regels die eerder golden.

00:41:22

*De heer Heiner (VVD):* Voorzitter, ik was klaar met mijn woordvoering.

00:41:25

*Voorzitter:* Dank. Welke fractie kan ik vervolgens het woord geven voor hun woordvoering? De PvdA.

00:41:30

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Dank, Voorzitter. Ja, mijn favoriete onderwerp: de Omgevingswet. Daar heb ik een mooi stukje proza van vijf minuten over voorbereid en dat wil ik u natuurlijk niet onthouden. Dus daar gaan we dan.

00:41:41

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Voorzitter, de Omgevingswet is gestoeld op de gedachte dat meer snelheid gemaakt moet worden in gebiedsontwikkeling en dat daarom meer losgelaten moet worden. Dat zien we in de bevoegdheden die een college gegeven worden om inhoudelijk sterk ontwikkelde programma's op te stellen en op basis daarvan vergunningen voor buitenplanse OPA's te verlenen. Dat zien we ook in de intentie van de wetgever om het omgevingsplan zo breed mogelijk op te stellen, waarmee minder grip bestaat voor de gemeente over wat wel en niet in de gemeente gebeurt. En in het feit dat het de intentie van de wetgever is om de lijst van

adviesrecht klein te houden, zodat het college snel vergunningen kan verlenen. Voorzitter, die liberale gedachte van de Omgevingswet is achterhaald...

00:42:20

*Voorzitter:* Voordat u verder gaat met uw politieke beschouwingen heeft de heer Heiner een vraag.

00:42:25

*De heer Heiner (VVD):* Dank, Voorzitter. Ik vraag me af hoe de PvdA kijkt naar het opnemen van de bomen hierin.

00:42:30

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Ik verstond de heer Heiner niet.

00:42:37

*De heer Heiner (VVD):* Wat u vindt van het opnemen van de bomen, dus de 20 bomen of het vellen van een monumentale boom?

00:42:43

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Daar kom ik zo op, dus ik ga even verder met mijn verhaal. Voorzitter, ik wilde zeggen: de liberale geest van de Omgevingswet is achterhaald. Waar het integrale werken dat in de wet centraal staat een mooie en nodige gedachte is, is het juist niet meer loslaten. Dat hebben we in Groningen door, want hier voeren we juist regie op wat wel en niet in onze ruimte gebeurt. Daarmee ga je echter in tegen de gedachte van de Omgevingswet en dat kan botsing opleveren, laten we daar vandaag geen doekjes om winden.

00:43:10

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* De huidige lijst van gevallen voor adviesrecht voor de raad is omvangrijk. Het is een grote lijst en door de verplichting om advies te geven levert dat straks onnodige werkdruk en rompslomp in de praktijk op. Toch is het moeilijk om op voorhand te zeggen waar we als raad wel en niet de teugels willen laten vieren. De PvdA staat er daarom achter om de uitgebreide lijst, zoals die nu is, vast te stellen en het komende jaar heel nauwkeurig te volgen hoe dat in de praktijk uitpakt. Laten we helder zijn, mijn fractie heeft in ieder geval geen zin om elke week met zijn allen de raadsbankjes in te kruipen voor iets wat geen zin heeft. Laten we dus samen met de raad en het college kijken welke gevallen we binnenkort kunnen schrappen.

00:43:48

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Een oproep aan het college om dus sneller dan pas over een jaar in samenspraak met de raad met een 'schrappvoorstel' te komen. Tegelijkertijd hopen we dat door middel van een ingreep door de wetgever of de rechtspraak verandering komt in het stelsel, waarbij het mogelijk zal zijn voor de raad om desgewenst grip te behouden zonder de extra vergadering en extra beslismomenten, als we die niet willen. Voorzitter, zo een ingreep van het Rijk, verlangt de PvdA ook op het gebied van participatie; de Omgevingswet ademt werkelijk participatie. Echter, als puntje bij paaltje komt, kan een binnenplanse vergunning niet worden geweigerd bij gebrek aan participatie. Waar het wel kan, namelijk bij buitenplanse vergunningen, waarvoor we nu een lijst vaststellen, kan het niet voorgeschreven worden hoe die participatie eruit moet zien. Wat PvdA betreft,

weer zo een flater van de Omgevingswet die gefikst zal moeten worden in de toekomst.

00:44:39

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Concluderend Voorzitter, kan de PvdA instemmen met beide lijsten en zetten we in op goede monitoring komend jaar door middel van de Klankbordgroep Omgevingswet. Daarbij wel de opmerking, we hadden het er net ook al even over, dat we in categorie A. van de lijst duidelijkheid missen over hoogbouw. Juist als je de hoogte inschiet, moet de omgeving betrokken worden wat de PvdA betreft. Daar willen we graag nauwkeurig naar kijken, voordat we hiermee instemmen. Ook graag nogmaals een reflectie van de wethouder.

00:45:06

*Voorzitter:* U heeft twee vragen. Eerst van de VVD en dan van de Stadspartij.

00:45:09

*De heer Heiner (VVD):* Dank, Voorzitter. Ik heb geen antwoord op mijn vraag gekregen hoe de PvdA kijkt naar het opnemen van het vellen van bomen in deze lijst. Dat is wat ons betreft volgens mij echt iets wat leidt tot onzinnig gebruik van heel veel ambtelijke capaciteit en wat ons vaak bij elkaar brengt, terwijl onzes inziens de ambtelijke organisatie dat prima zelf kan doen. Hoe kijkt de PvdA daarnaar?

00:45:37

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Voorzitter, in tegenstelling tot de VVD komen wij vandaag niet met een eigen wensenlijstje om deze lijst verder helemaal uit te gaan breiden, maar zien we dat er hard gewerkt is aan juist deze lijst die er nu ligt. We zien ook dat het moeilijk is om daarin te schrappen en dat we niet moeten 'shoppen' per fractie wat er wel of niet in moet komen, maar dat we dat goed moeten evalueren de komende tijd en we willen op basis daarvan graag een gedragen en goede afweging maken.

00:46:01

*Voorzitter:* Een korte vervolgvraag van de heer Heiner.

00:46:02

*De heer Heiner (VVD):* Voorzitter, volgens mij is het helemaal niet zo moeilijk om dat te schrappen. Dan dienen we een amendement in, steunt u ons amendement om M. Vellen bomen te schrappen en dan hebben we het geschrappt. Volgens mij is dat niet zo heel ingewikkeld. Of heeft u binnen de coalitie afgesproken dat u dit erin zet?

00:46:19

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Nee hoor, dit is uitgebreid binnen de klankbordgroep besproken. Ik zou u graag een keertje uit willen nodigen om daar ook te komen, want dan had u dat geweten. Dan weet u dat de lijst die er vandaag ligt niet een ideale is, dan weet u dat we dat gaan monitoren en weet u ook dat wij daarin willen gaan schrappen, zoals ik net al aangegeven heb. Meneer Heiner, doe dus mee aan dat proces, zou ik willen zeggen.

00:46:37

*Voorzitter:* Voordat ik het woord aan de heer Heiner geef, een korte herinnering om via de voorzitter te spreken. Ik heb ineens allemaal dingen gedaan en heb allemaal dingen toegezegd, maar dat is niet zo. Een korte vervolgvraag.

00:46:47

*De heer Heiner (VVD):* Voorzitter, ik vind het wel apart. Ik heb heel veel gemeenten bekeken die zo eenzelfde lijst hebben vastgesteld en ik heb er niet één gevonden waar het vellen van bomen wordt opgenomen in zo een lijst. Ik hoor ook geen inhoudelijke onderbouwing waarom dat er nu per se in zou moeten staan. Kan de PvdA, Voorzitter, alsnog die inhoudelijke onderbouwing geven?

00:47:07

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Nee, Voorzitter, want de PvdA heeft net een procesvoorstel gedaan om deze hele lijst integraal nog een keertje goed te gaan bekijken. Hiermee te gaan experimenteren komend jaar en dan te kijken wat er wel op zou moeten blijven staan en wat eraf kan. Daar hoort alles bij, dus daar hoort dat vellen van bomen ook bij. Wat ons betreft, hoeft uw toevoeging daar niet nu al aan de voorkant op. Laten we dat gewoon komend jaar gaan doen. Nogmaals, ik wil u uitnodigen om deel te nemen aan die gesprekken, want dan kunnen we dat goede gesprek er ook samen over aangaan.

00:47:33

*Voorzitter:* Voordat u doorgaat met uw betoog was er nog een vraag van de Stadspartij.

00:47:38

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Ook een soort van semi-opmerking en dan begin ik even met de romantische bloemlezing van de PvdA over dat de gemeente en ons ambtelijk apparaat - dat zal voor een deel ook zo zijn - prima weet waar we regie moeten pakken en dat de Omgevingswet juist beter is. Alleen waar was de Partij van de Arbeid in de tijd dat de binnentuinen massaal werden gevuld met hoogbouw; massale optoppingen en wijk- en buurtontsierende nieuwbouw? Ik weet niet of u straks met de implementatie van de Omgevingswet de volledige zekerheid heeft dat dit niet meer gaat gebeuren. Ik ben benieuwd of de Partij van de Arbeid dan schouder aan schouder met onze inwoners gaat staan, wanneer ze wel te hoop lopen, omdat die participatie niet gelukt is of niet eens mogelijk is geweest.

00:48:33

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Ja, zeker. Volgens mij moeten we dat in de toekomst per geval gaan bekijken en de PvdA zit dan ook aan tafel. Ik denk dat de Stadspartij verkeerd heeft opgevat wat ik net zei over de Omgevingswet en dat die juist iets moois zou moeten brengen, want ik was daar toch redelijk kritisch op. Volgens mij laten we hier in Groningen zien dat het juist anders kan dan de wet beoogd - dat is wat ik net probeerde te zeggen - en volgens mij moeten we op die voet doorgaan.

00:48:54

*Voorzitter:* De heer Tjepkema is bijna door zijn tijd heen, dus een korte vervolgvraag en niet dezelfde vraag opnieuw.

00:48:59

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Concreet voorbeeld: waar was de Partij van de Arbeid toen de omwonenden van Project Q te hoop liepen tegen de gemeente? U zegt "wij zitten aan tafel", maar daar zat u niet aan tafel.

00:49:13

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Dat bespreken, ligt hier echt niet op tafel op dit moment. Ik ga ook niet elk participatietraject, wat tot nu toe plaats heeft gevonden, hier bespreken. Laten we dat alsjeblieft een andere keer doen. Dan kunt u het agenderen en kan ik erop reageren. Ik wil nog één opmerking maken, voordat ik inderdaad door mijn spreektijd heen ben. Ik wil toch echt nog iets op het hart drukken van dit college over lobby. Gebruik wel de kanalen die we hebben met het Rijk, met de VNG en met de G40 om juist de komende tijd, als die wet ingevoerd is, elk knelpunt wat we hebben te communiceren. Ook echt gaan lobbyen voor bijvoorbeeld het feit dat we niet elke keer hier aan tafel hoeven, als wij als raad iets van advies willen geven aan het college. Er zullen meer punten zijn, dus geef dat mee aan het Rijk. Dank.

00:49:55

*Voorzitter:* Dank u wel. Welke fractie kan ik het woord geven? Het CDA.

00:49:57

*Mevrouw Armut (CDA):* Voorzitter, het is een spannende tijd, want eindelijk nadert toch de dag dat de Omgevingswet in werking treedt. Er gaat een hoop veranderen, ook voor onze inwoners. Het is dan ook logisch dat we hier zitten om dit belangrijke stuk te bespreken, namelijk over de regie die we als raad nog in handen kunnen houden. Het CDA kan zich in grote lijnen best wel vinden in de lijsten, maar wel met de kanttekening die de wethouder zojuist al schetste en met zorgen die wij ook herkennen als wij deze lijst bekijken. Om even te beginnen bij de activiteitenlijst voor buitenplanse omgevingsactiviteiten. In deze lijst staan echt wel activiteiten, die vrij impactvol voor de omgeving zijn, dus dat begrijpen wij. Tegelijkertijd moeten we er ook voor waken dat we dingen niet non-stop politiek maken. Ik kan me in grote lijnen best aansluiten bij de woordvoering van de Partij van de Arbeid hierover. Nu zal ik niet direct ingaan op alle voorstellen, die al voorbij zijn gekomen over mogelijke amendementen van andere fracties, maar hier zullen wij zorgvuldig naar kijken als de voorstellen er liggen. Wij hopen ook meer duidelijkheid te krijgen over de hoogbouw en het bindend adviesrecht daarbij, want die zorgen zijn inmiddels toch wel weer een beetje toegenomen. Afsluitend Voorzitter, het zal vooral een proces worden van proberen en veel evalueren, waarin we waarborging van een zo goed mogelijke participatie en regie op één moeten zetten.

00:51:22

*Voorzitter:* Dank. Dan GroenLinks voor hun woordvoering.

00:51:27

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter. De Omgevingswet vraagt in bijna alles om 180 graden omdenken. Die lijsten die we nu voorgelegd krijgen, lijken op de vorige lijsten die we hadden, maar we moeten ze heel anders benaderen in hun consequenties. Het is wat GroenLinks betreft goed om deze lijsten nu vast te stellen en ook de andere voorstellen die het college voorstelt om allerlei verordeningen aan te passen, maar vooral om van te leren. Het is goed dat de klankbordgroep vinger aan de pols houdt in de komende periode. Wij hebben net als de PvdA en de wethouder grote zorg over de werkbaarheid hiervan. Ik denk dat de agendacommissie graag meedenkt over hoe we dit een beetje werkbaar kunnen houden, maar elke week vergaderen dat zal binnen de raad inderdaad op weerstand

stuiten. Verder sluit ik me heel erg aan bij het betoog van de Partij van de Arbeid. Het gaat hier om een liberale wet en dat is lastig voor een linkse gemeente.

00:52:24

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Toch even een paar concrete dingen. We hebben vanmorgen bij de inspiratiesessie over de participatie een aantal suggesties gehoord om inwoners meer te betrekken bij ruimtelijke plannen. Over tijdig informeren deed de wethouder vanmorgen al een soort toezegging, ik hoop graag dat hij die zo meteen wil herhalen, maar het ging om meer. Ook speciale instrumenten om de buurt een positie te geven, intern een speciale regeling maken voor ruimtelijke processen, zoals Utrecht doet, dat een buurt altijd beter moet worden van een project en een omgevingsplan. Ik zou willen voorstellen dat we die wensen, die geloof ik breder gedeeld worden in de raad, eens een keer voorleggen aan een externe omgevingsjurist. Ik heb de meeste van die dingen wel eens ambtelijk voorgelegd en dan krijg ik vooral als antwoord: het kan niet of het mag niet of we mogen dat niet doen. Vooral juridische onmogelijkheden, maar ik zou willen zoeken naar hoe we het wel kunnen doen. De suggestie van vanmorgen was om het vast te leggen in het omgevingsplan, maar dat zal ook wel weer op juridische problemen stuiten. Laten we onderzoeken hoe we dat wel zoveel mogelijk kunnen bevorderen en mogelijk maken. Ik denk dat een externe omgevingsjurist daarbij zou kunnen helpen.

00:53:47

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Ik denk dat we categorie A. van die advieslijst toch nog eens een keer moeten bekijken, met name als het gaat om hoger bouwen dan de huidige bebouwing. Daar is in het verleden regelmatig gedoe over geweest, met name in kwetsbare wijken. In architectonisch en stedenbouwkundig kwetsbare wijken roept dat snel gedoe op. Het lijkt mij verstandig dat we daar nog even goed naar kijken. Ik weet niet of we daar al meteen een amendement van moeten maken of dat we de vinger aan de pols moeten houden. Een tweede suggestie, waar ik graag in de toekomst naar wil kijken, is als we afwijken van de doelen van het omgevingsplan of van een programma. Daarover kreeg ik ambtelijk als reactie dat het vaag is, wat de doelen precies zijn en dat het niet meetbaar is. Heel veel dingen in die categorieënlijsten zijn ook niet meetbaar. Het is allemaal onderhevig aan interpretatie en dat geldt ook voor doelen van een omgevingsplan of van een programma. Eigenlijk het idee van zodra we willen afwijken van de doelen moeten de rode vlaggen omhoog gaan en zouden we even langs de raad moeten.

00:54:55

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Even kijken, dan heb ik nog een laatste suggestie en de uitzondering van de kruimellijst. Dat zijn dus uitzonderingen waar de raad geen advies over gaat geven, want dat stond vroeger in de kruimellijst en dat nemen we nu op. Nummer acht gaat precies over waar de VVD over begint, het huisvesten van asielzoekers, arbeidsmigranten en dat soort groeperingen. Daar staat een beperking in. Dat is alleen een kruimelgeval als het in het buitengebied is. Dat vind ik bijzonder. Ik weet niet of de wethouder er al meteen op kan reageren. Ik heb dat ook ambtelijk voorgelegd en toen is bevestigd dat dit zo is. Het lijkt mij raar dat we het in het buitengebied makkelijker maken om asielzoekers of arbeidsmigranten te huisvesten. Al die misstanden krijgen we van het huisvesten van arbeidsmigranten in een schuur

naast het aardbeieveld. Ik zou willen dat dit ook zorgvuldig beoordeeld wordt door het college en in noodgevallen ook langs de raad gaat. Dank u wel.

00:56:12

*Voorzitter:* Dank je wel. Welke fractie kan ik vervolgens het woord geven? Partij voor de Dieren.

00:56:16

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Voorzitter, ik sluit mij in grote lijnen ook aan bij de opmerkingen suggesties die de heer Sietsma net deed. Ik zou wel een aantal dingen willen toevoegen, ook als reactie op het betoog van de wethouder net. Ik voel die pijn wel een beetje, want het is frustrerend hoe de Omgevingswet - een liberale wet, zoals de heer Tjepkema net ook aangaf - inderdaad beoogd de procedures sneller te laten verlopen, maar ook heel veel regie en grip van bewoners op hun eigen leefomgeving toch wel teniet doet. Voor ons als raad is het ook wel een zoektocht hoe we aan de ene kant grip blijven houden en aan de andere kant natuurlijk ook vertrouwen hebben in het college voor de uitvoering van zaken. Nu is mijn persoonlijke vertrouwen in dit college natuurlijk heel hoog, maar dat zou met een ander college toch wel anders kunnen zijn. Hoe zit het met die politieke waarborg van het belang van de democratische controle, die je als raad hebt bij deze lijsten?

00:57:15

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Als ik dan kijk naar deze lijsten en wat me in deze discussie wel een beetje aan het denken zet, is dat veel partijen het toch wel vanuit een technische invalshoek bekijken; het gaat heel veel extra vergaderen opleveren en we zitten straks wekelijks bij elkaar. Echter, als je naar de huidige lijsten kijkt en alles wat daaronder ligt, zijn het wel politieke discussies. Het gaat over het inrichten van onze leefomgeving. Het gaat over het ruimte bieden aan bedrijven. Het gaat over het ruimte bieden aan agrarische ondernemers, herinrichting van onze openbare ruimte en het vellen of al dan niet vellen van bomen. Dan maar even een reactie op de heer Heiner. Wat mijn fractie betreft, zouden we over elke boom niet adviesrecht hebben, maar wel verplichte participatie laten plaatsvinden. Juist, omdat het zo belangrijk is dat we groen in onze straten en dorpen in stand houden. Dat hoeft niet te betekenen dat we hier over elke boom moeten vergaderen. Dat betekent wel dat we de omgeving en misschien zelfs een groter deel van de stad laten meedenken en participeren over het feit dat er misschien groen gaat verdwijnen of op een andere manier weer bijkomt. Dat zijn echter politieke keuzen die we niet zomaar moeten versmallen tot een technisch idee.

00:58:27

*Voorzitter:* Daar heeft de heer Heiner een vraag over.

00:58:31

*De heer Heiner (VVD):* Voorzitter, dat was vast te verwachten dat ik hier iets over ging vragen. Stel je voor, je woont in de Piccardthof en je hebt een boom in de tuin, die zorgt voor heel veel overlast en je wil die vellen. U zegt, daar zouden we een vorm van participatie moeten doen. Wie zijn dan in dat specifieke voorbeeld de belanghebbenden? Wie ga je vragen voor zo een participatietraject? Is dat de hele buurt, omdat ze toevallig naar die boom kijken? Alleen de burens of misschien wel iedereen die daar ooit langs komt? Ik vind het heel moeilijk om dat te kunnen plaatsen.

00:59:01

*Voorzitter:* Even om het technisch correct te houden. Dit is niet bij één enkele boom. Het is bij een monumentale boom of bij 20 bomen.

00:59:07

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Ja, exact. Dank, Voorzitter, want dat is het precies. Het gaat mij ook veel meer om het idee daarachter, namelijk het in stand houden van groen in onze stad en in onze wijken. Met een arbitrair getal, of het nou tien, 20 of 30 zijn, versmal je het heel erg tot een technische discussie. Ik vertrouw heel erg op het college en we hebben natuurlijk allerlei nadere regels, ook voor het vellen van een houtopstand, die blijven gelden na één januari. Het is van belang dat we daar met een omgeving - en ik ga niet vertellen wanneer een belanghebbende genoeg is of wanneer een omwonende genoeg is - die discussie en dat goede gesprek over hebben.

00:59:45

*Voorzitter:* Dat levert twee vragen op. Eerst de VVD en dan de heer Sijbolts van de Stadspartij.

00:59:49

*De heer Heiner (VVD):* Voorzitter, het is niet om u aan te vallen, maar er werd net gezegd: "Wat ons betreft doen we dat bij iedere boom". Daar reageerde ik op en vandaar ook mijn hele specifieke voorbeeld. Ik heb dus geen idee hoe zo een participatietraject eruitziet, wie die belanghebbenden zijn en er gaat ontzettend veel ambtelijke capaciteit in zitten. Volgens mij moeten we onze ambtelijke organisatie vertrouwen dat zij met het vellen van bomen goed omgaan.

01:00:15

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Voorzitter, daar vertrouw ik ook zeker op. Alleen dat we het opnemen in die lijst betekent natuurlijk...

01:00:20

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Ik kan u een aantal voorbeelden geven. Voor de herinrichting van de straat zullen er in specifieke gevallen bomen moeten worden gekapt. Op dit moment heeft dit college en deze gemeente hele goede manieren om daar het gesprek over te voeren met omwonenden, met mensen die in de straat wonen en met mensen die in andere delen van de stad wonen. Het gebeurt echter niet altijd. Het is dus heel goed om een aantal waarborgen in dit soort lijsten op te nemen om ervoor te zorgen dat die participatie altijd plaatsvindt. Of het nu gaat om tien, 20 of 30 bomen of één dat is mijn punt niet. Het punt gaat over dat het goede gesprek altijd moet worden gevoerd. Datzelfde geldt voor hoger bouwen en voor uitbreiding in het buitengebied. De intentie is dat het goede gesprek daarover plaatsvindt. Voorzitter, ik vervolg...

01:01:04

*Voorzitter:* Dan heeft u geen vraag meer van de Stadspartij, maar wel nog een vraag van het CDA.

01:01:11

*Mevrouw Armut (CDA):* Ik dacht eerst de Stadspartij. Sorry, ik lette niet goed op.

01:01:14

*Mevrouw Armut (CDA):* Ik snap wel wat de heer Hekkema zegt, maar tegelijkertijd

zegt hij steeds dat het goede gesprek gevoerd moet worden. Is de heer Hekkema het dan niet met het CDA eens dat deze gesprekken al worden gevoerd, maar er wordt gewoon niet constant de raad voor bijeengeroepen? Ik denk dat heel veel dingen op de achtergrond, zoals de wethouder net ook al zei, al goed gaan, dus we moeten juist ook terughoudend zijn. U heeft het steeds over bomen, maar er staat natuurlijk veel meer op zo een lijst om de raad bijeen te roepen en dingen politiek te maken die niet per se politiek hoeven te zijn.

01:01:46

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Voorzitter, dank voor de vraag. Een kleine heldere toelichting van mijn kant. Het gaat er niet om dat ik altijd daarover wil vergaderen of dat ik het altijd politiek wil maken. We hebben echter in de afgelopen jaren wel gezien dat de raad pas in een heel laat stadium op de hoogte is gebracht van veranderingen of bijvoorbeeld buitenplanse ontwikkelingen en dat de omgeving ook niet altijd door de initiatiefnemers daar goed in meegenomen is. Dat betekent niet dat dit college het niet goed doet of dat de intenties van het college niet goed zijn, maar het kan wel zo zijn dat in de praktijk bij initiatiefnemers daar niet altijd evenveel aandacht voor is of niet genoeg aandacht, zoals wij dat graag willen zien. Ik zou graag toch willen pleiten voor dat soort waarborgen. Mede vanwege het feit dat de Omgevingswet geen heldere kaders biedt voor participatie. We denken nu met zijn allen een beetje in het luchtledige over hoe kunnen we er in godsnaam voor zorgen dat straks die participatie ook daadwerkelijk goed plaatsvindt, zoals wij vinden als gemeente Groningen dat die zou moeten plaatsvinden. Dat is mijn zorg en ik denk dat die zorg...

01:02:45

*Voorzitter:* Dat levert nog een vraag op van GroenLinks.

01:02:47

*Voorzitter:* Meneer Sietsma, wilt u uw microfoon aanzetten?

01:02:58

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Is die nu aan? Fijn, de microfoon is nu aan. Ik ben het heel erg met de heer Hekkema eens dat het gaat om het goede gesprek en niet per se om het aantal wat in die lijst staat. Je moet nu eenmaal iets opnemen. In mijn beleving is het de afgelopen jaren ook mede aan het ingrijpen door de raad en het aandringen van de raad te danken geweest dat het college steeds scherper is gaan sturen op behoud van bomen. Ik hoor de heer Hekkema zeggen: "Het gaat mij niet per se om dat het in de advieslijst komt, maar dat die participatiemogelijkheden worden uitgebreid". Wat is nou het geval? Moet het wel of niet in de advieslijst?

01:03:38

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Specifiek als het gaat om die bomen zou ik dat inderdaad heel graag toch wel in die advieslijst willen hebben. Ik zou het zelfs graag willen hebben op de lijst voor verplichte participatie. Ik zou er zelfs voor willen pleiten om het aantal bomen naar beneden te brengen, mocht dat nodig zijn. Ik weet niet of dat nu al met een amendement nodig is of dat we dat later bij de evaluatie gaan bedenken. Daar denk ik zelf graag nog over na, ook met de heer Sietsma, Voorzitter.

01:04:03

*Voorzitter:* Nog tien seconden.

01:04:03

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Nog een korte toevoeging op wat de heer Sietsma zei over punt acht van die uitzonderingsgevallen. Ik zou ook graag de wethouder een toelichting willen laten geven op punt zes van die kruimellijst of uitzonderingsgevallen. Dat gaat namelijk over een installatie bij agrarische bedrijven, waarmee duurzame energie wordt geproduceerd, door het bewerken van uitwerpselen van dieren of terwijl mestvergisters. Dit is politiek controversieel en ook in de samenleving leidt dat tot veel onrust over stankoverlast en verrommeling van het landschap. Ik zou er voor willen pleiten om te kijken of die misschien ook op de lijst van verplichte participatie terecht kan komen of misschien zelfs adviesrecht. Voorzitter, dank.

01:04:49

*Voorzitter:* Dank. Welke fractie kan ik vervolgens het woord geven? ChristenUnie.

01:04:55

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Voorzitter, dank u wel. Ik had er geen rekening mee gehouden dat ik vijf minuten de tijd had, dus het zal iets korter worden. Mijn fractie is blij met wat er nu ligt. Ik heb in de afgelopen tijd, in de korte tijd dat ik in de raad zit, een aantal sessies bijgewoond en ik kom er steeds meer achter dat het ontzettend ingewikkeld is. Ik heb er dit weekend, deze week eens goed naar gekeken en ik dacht: volgens mij moeten we er maar gewoon aan gaan beginnen in januari. Het is vooral belangrijk dat we hier ervaring mee opdoen en dan kijken naar waar moeten we het scherper gaan stellen en waar we misschien dingen meer moeten gaan loslaten. De zorgen van mijn fractie zitten op twee punten. Het eerste is wat de wethouder al zei: is het ambtelijk überhaupt wel werkbaar als we zoveel dingen extra moeten doen of extra moeten voorleggen aan de raad. Het tweede punt, waar ook al aan gerefereerd werd door de Partij van de Arbeid, is een beetje het karakter van de wet. Mij bekruipt steeds meer het gevoel dat de wet bedoeld is om zoveel mogelijk mogelijk te maken, terwijl we zien dat dingen waar mensen in hun omgeving vaak bij de gemeente tegenaan lopen, waarvan ze zeggen 'dit gaat helemaal niet goed', juist initiatieven zijn die er onder de Wet ruimtelijke ordening bij ons wat doorheen geglipt zijn. Bijvoorbeeld optoppingen in bouwwerken op plekken, waar we achteraf van zeggen, dat hadden we niet zo willen hebben, het is toch hoger dan we hadden verwacht of nu krijgen we iets heel iets anders voor de deur dan wat er vroeger stond.

01:06:30

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Dat is één van mijn grootste zorgen en ik wil vragen of het college daarop kan reflecteren. Hoe gaan we er mee om? Nu komen mensen vaak bij de gemeente als kop van Jut en zeggen dan de gemeente of de raad of het college moet er anders over besluiten en had dit moeten tegenhouden. Nu werkt de systematiek meer, als we niet expliciet een weigeringsgrond opnemen, gaat het door. Dan staan mensen eigenlijk te kijken naar hun omgeving die verandert en wij staan er ook bij te kijken. Denkt het college dat we dat hier met al deze verplichte participatie en advieswerk genoeg mee hebben voorkomen of zit dat risico er nog reëel in? Daar wil ik mijn bijdrage mee afsluiten. Dank u wel.

01:07:17

*Voorzitter:* Dank u wel. Dan kijk ik even rond welke fractie ik vervolgens het woord kan geven. De SP.

01:07:20

*De heer De Waard (SP):* Dank, Voorzitter. Laat ik even beginnen met benoemen wat de Omgevingswet is: een vreselijk liberaal gedrocht. Waar we als Groningen vinden dat de lokale overheid regie moet nemen, trekt de landelijke overheid zich verder terug. Onzekerheid voor mensen, die de kwaliteit van hun leefomgeving willen behouden, is het resultaat. Daarnaast gaat de Omgevingswet uit van zelfredzaamheid van gewone mensen en het MKB, die er simpelweg niet is. Ook de participatie die bij sommige projecten geëist kan worden, is een wassen neus, want met de mening van omwonenden hoeft immers in principe niets gedaan te worden. Dan kun je nog zoveel goede gesprekken hebben, als ze daarna in de versnipperaar belanden, hoe ver ben je dan gekomen? Dit maakt ook het dilemma wat nu voorligt, want in hoeverre geven we de vrije hand of geven we onszelf en de ambtenaren veel te veel werk.

01:08:15

*De heer De Waard (SP):* Tegelijkertijd staan er ook een aantal zaken op de lijst waar de SP-fractie niet direct een sterke mening of bezwaar op heeft, bijvoorbeeld een tweede agrarische dienstwoning, bedrijfsgebouwen op bedrijventerreinen - ja, want daar zijn ze voor - of ligplaatsen voor vaartuigen. Het zou wat zijn als we voor ieder paviljoen voor een culturele manifestatie een raadsvergadering moeten organiseren. Tegelijkertijd is het niet ondenkbaar dat dit soort aanvragen in specifieke gevallen wel tot problemen leiden, dus dat maakt het ingewikkeld. Negen van de tien keer is het allemaal prima, maar die ene keer niet. Hoe gaan we daarmee om?

01:08:50

*De heer De Waard (SP):* In die zin sluit de SP ook graag aan bij de woordvoering van de PvdA. Daar baalde ik net een beetje van, want die is echt ongeveer hetzelfde. We moeten vooral goed gaan evalueren de komende tijd en goed kijken wat werkt en wat niet en dan zien we verder.

01:09:08

*Voorzitter:* Student en Stad voor hun woordvoering.

01:09:11

*Mevrouw De Groot (Student en Stad):* Dank u wel, Voorzitter. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet - eindelijk - in 2024 gaat er veel veranderen voor ons allemaal, voor zowel de organisatie als de politiek. Specifiek wanneer we het hebben over de rol van de raad, zal het een lastig samenspel worden tussen enerzijds onze rol als volksvertegenwoordiger en controleur van het college goed vervullen en anderzijds de werkbaarheid van het hele proces, waar het ook al veel over is gegaan vandaag. Aanvragen moeten allemaal in een soort van 'speedy gonzales-tempo' behandeld worden. Het is simpelweg praktisch gezien niet mogelijk om als raad advies te geven over een eindeloze lijst aan categorieën. Het zal dus de komende jaren een proces van 'trial & error' worden, wat veel betrokkenheid van ons als raad vergt.

01:10:00

*Mevrouw De Groot (Student en Stad):* Het is nu niet goed te voorspellen wat er op ons af gaat komen, dus lijkt het mijn fractie het beste om de huidige categorieënlijst en de kruimelgevallen zoveel mogelijk over te nemen en deze vervolgens structureel kritisch te evalueren en aan te passen waar wenselijk. Dit vergt dus ook flexibiliteit van ons allemaal. Het proces rondom de Omgevingswet zal op één januari niet afgerond zijn, maar voor de raad pas echt beginnen. Goed dat de Klankbordgroep Omgevingswet zich hier dan maandelijks over buigt. Ik zou zeggen: geef ook vooral je input en je bevindingen door aan hen, zodat we dit met zijn allen zo goed mogelijk aan gaan vliegen.

01:10:35

*Mevrouw De Groot (Student en Stad):* Tenslotte wat niet specifiek in deze sessie aan de orde komt, maar waar we het vanmorgen over hebben gehad - de heer Sietsma heeft het er ook al even over gehad - is de participatie van aanvragen binnen het omgevingsplan. We hebben vanmorgen prachtige en ook concrete voorbeelden van Frans gezien van andere gemeenten die aan het experimenteren zijn binnen de bewegingsruimte die zij denken te gaan hebben. Dit blijft een lastig spel binnen de wettelijke kaders die we hebben, maar wat ons betreft zoeken we hier wel echt de randen en de mogelijkheden op. Ik sluit me ook aan bij de oproep van de heer Sietsma om te kijken of we een externe omgevingsjurist in kunnen schakelen om ons hierbij te ondersteunen.

01:11:14

*Mevrouw De Groot (Student en Stad):* Tenslotte wil ik me ook graag aansluiten bij de zorgen die er nog leven over de hoogbouw. Daar wil ik het bij laten. Dank u wel.

01:11:21

*Voorzitter:* Dank u wel. Dan D66 voor hun woordvoering.

01:11:27

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u wel, Voorzitter. Ik zit hier helemaal niet in en ik zit ook niet in een klankbordgroep. Ik zit hier voor iemand anders, maar ik ga mijn best doen om er wat van te maken. Ik heb er wel wat ideetjes over. Het is de dag die je wist dat zou komen, dus we hebben er natuurlijk wel met zijn allen al lang over nagedacht. Voornamelijk de advieslijst van verplichte participatie duizelt mij, maar in principe zijn wij het wel eens met de Partij van de Arbeid om het nu toch nog wel even te doen. We snappen wel dat wij niet elke week een raadsvergadering willen, maar we zitten hier wel elke woensdag allemaal. De ambtelijke capaciteit baart mij natuurlijk ook wel wat zorgen, maar ik denk wel dat we nu het moment moeten pakken en het kind nog niet meteen met het badwater weg moeten gooien. Vertrouwen houden in het college, maar ondertussen wel gebruik maken van het feit dat we nu de kans hebben om er weer eens even goed naar te kijken. We hebben namelijk best wel eens gehoord dat wij als raad buitenspel staan. Ook al hebben we dingen best wel zorgvuldig afgewogen, dan nog zijn er in het verleden wel momenten geweest, waar we best wel eerder aan de touwtjes hadden willen trekken, dus laten we die kans nu wel grijpen.

01:12:46

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Als er een politieke discussie over is, kun je ervan uit gaan dat het ook in de samenleving leeft. Soms weten we niet wat daar leeft, omdat

wij niet alles kunnen overzien. Laten we daar nu even rustig met zijn allen de tijd voor nemen. Laten we inderdaad, wat andere fracties ook al eerder hebben gezegd, dat leerproces nu aangaan en er scherp blijven in de evaluatie. Dan kunnen we snel genoeg gaan schrappen, denk ik. Het idee van het vangnet van de VVD vind ik ook wel heel erg interessant en ik ben heel erg benieuwd hoe dat in andere gemeenten voorgesteld wordt, dus daar kijken we graag naar. Ook maken we ons nog wel een beetje zorgen over wat we vanochtend ook hebben gezien. Ik sluit me aan bij de woorden van de S&S en GroenLinks over de externe omgevingsjurist, dat we eens kunnen kijken naar waar kunnen we die randjes opzoeken om daar wel mee aan de slag te gaan en te kijken wat er wel mogelijk is. Die twee dingen zou ik graag nader willen onderzoeken.

01:13:49

*Voorzitter:* Dat levert een vraag op van de PvdA, de heer Tjepkema.

01:13:51

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Het spijt me dat D66 nu net de klos is terwijl er iemand vervangen wordt, maar ik heb het nu drie keer gehoord. Er gaat bij mij toch het belletje rinkelen, dat ik even gezegd wil hebben, dat we volgens mij ook hele goede juristen in huis hebben. Ook voor externen is het echt zoeken naar wat wel en niet goed gaat. Ik heb zelf ook ervaring met externe bureaus, dus het moet even gezegd worden. Prima dat dit de bedoeling is en dat kunnen we allemaal prima bekijken, maar tegelijkertijd is volgens mij iedereen nog aan het uitzoeken en ook intern hebben we echt heel veel expertise zitten.

01:14:21

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u wel voor uw toevoeging. Dat is inderdaad een goed punt. Ik ben heel benieuwd hoe dat zich gaat ontwikkelen. We vinden het volgens mij allemaal superinteressant, dus hoe meer informatie hoe beter, zou ik zeggen.

01:14:31

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Ik ben ook heel erg benieuwd hoe de participatie bij het omgevingsplan zelf, de participatie vooraf, zich gaat ontwikkelen. Daar moeten we denk ik ook met zijn allen heel goed over na blijven denken. Bovenal, laten we er eerst voor gaan. Dan maar even wat meer tijd erin steken met zijn allen, maar die kans nu wel grijpen.

01:14:54

*Voorzitter:* Dank u wel. Welke fractie mag ik vervolgens het woord geven? Partij voor het Noorden.

01:15:00

*Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden):* Hallo. Even kijken, hoor. We hebben al heel veel gehoord tijdens deze sessie. Wij kunnen ons grotendeels aansluiten bij de woorden van de Partij voor de Dieren. Ook wij maken ons zorgen over het hoge bouwen, omdat het soms echt niet bij de bestaande bouw past. Bij omwonenden roept dat ook weerstand op. Vanmorgen zagen we tijdens de inspiratiesessie van Frans Soeterbroek hoe belangrijk het is om participatie te houden, ook bij binnenplanse ontwikkelingen. Al is het alleen maar om het vertrouwen en de betrokkenheid van omwonenden te vergroten. Het is, wat Student en Stad ook zegt,

trial & error, dus iets wat we nog moeten zien uit te vinden het komende jaar. We moeten een beetje flexibel daarin zijn en dan kijken hoe het past. Het is best wel lastig, want als je vertrouwen geeft aan dit college, wil dat natuurlijk niet zeggen dat je in het volgende college ook weer dat vertrouwen hebt, maar dan staat het wel vast. Goed, we kunnen het allemaal weer veranderen, dus wat dat betreft zie ik daar ook wel wat in.

01:16:17

*Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden):* Die 20 bomen betekent misschien wel dat een hele straat zonder bomen zit. In sommige straten zijn al veel minder bomen, dus dan kan het al veel grotere impact hebben als je minder bomen velt. Dat maakt het ook wel een beetje om te bekijken of 20 een goed aantal is. Daar wil ik het bij houden.

01:16:38

*Voorzitter:* Dank u wel. Dan de Stadspartij voor een woordvoering.

01:16:42

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Dank u wel, mevrouw de voorzitter. De Omgevingswet is een aardig complex thema, zeker zo een 25 dagen voor de invoering van deze Omgevingswet. Er zijn nog best wel veel onduidelijkheden en onzekerheden, omdat we nog niet helemaal precies weten wat de gevolgen gaan zijn van de invoering. Voorzitter, ik had misschien wel een volle tribune verwacht of in elk geval gehoopt op een volle tribune met vele insprekers. We weten namelijk niet welke situaties en problemen zullen oppoppen over ongewenste hoogbouw of participatie voldoende ruimte geeft en zelfs in mijn glazen bol blijft onzeker wat we weggeven. We proberen en experimenteren met ruimtelijke ontwikkelingen. In die lijn is het goed om de voorliggende lijsten vast te stellen en dat de begeleidingscommissie ook na de invoering van de Omgevingswet en na de vergadering van vandaag actief betrokken blijft.

01:17:42

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* In de Omgevingswet wordt uitgegaan van vertrouwen in initiatiefnemers, vertrouwen van de burger in de overheid en vertrouwen tussen overheden. De Omgevingswet wil bijdragen aan het herstel van vertrouwen houden in de overheid onder meer door het faciliteren van participatie. Niet de juridische borging, maar een professionele open houding wordt gezien als de garantie voor een goed participatieproces. Onze zorg en ervaring is dat dit niet voor alle initiatiefnemers die bouwen in het ruimtelijk domein weggelegd is, zeker waar het gaat over hoogbouw en plannen met een grote impact op de directe omgeving. Als volksvertegenwoordigers moeten wij dan ook opkomen voor het algemeen belang. Binnen de Omgevingswet is participatie een bijzonder belangrijk aandachtspunt. Daarbij is het zoeken naar de balans tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving en moeten we vaak afwegingen en keuzen maken die een grote impact kunnen hebben op onze inwoners en hun directe woon- en leefomgeving. Het is het afwegen van tegengestelde belangen.

01:18:41

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Dat we door belanghebbenden vroegtijdig te betrekken bij de ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving kunnen zorgen voor meer draagvlak is glashelder. Hierdoor kunnen we niet alleen vertraging

door juridische procedures voorkomen, maar plannen worden hier vaak ook beter en draaglijker van. Waar tot op heden alleen direct belanghebbenden konden reageren en meedenken over plannen gaat de Omgevingswet verder. Die voegt eraan toe dat eenieder moet kunnen reageren en meedenken over plannen in plaats van alleen direct belanghebbenden. Dat lijkt mooi, maar kan ook best lastig zijn, vooral als wij dan al die meningen hier moeten bespreken. Dat is op zich niet lastig, maar om daar dan nog chocola van te maken, kan best wel een flinke klus worden.

01:19:31

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* In de motie van maart van dit jaar stellen we al dat onze ruimtelijke besluiten doordrongen horen te zijn van het belang van inwonersparticipatie en in onze ogen kan dat alleen wanneer plannen nog niet langs de gemeente zijn. Voor de vergunningenstroom en het vergunningentraject aan het begin van het planvormingsproces eerst met elkaar praten en dan pas tekenen, want het luikje aan de voorkant is er straks niet meer. Dat was ook de reden waarom ik aan de wethouder bij de politieke vragen vroeg om misschien een participatieflyer uit te gaan brengen om er toch nog een schepje bovenop te doen en om juist initiatiefnemers erop te wijzen wat het belang kan zijn van participatie. Participatie is niet alleen nadelig. Mensen zijn niet alleen vervelend, als ze participeren. Mensen denken ook graag mee en je hebt er betere gesprekken door.

01:20:17

*Voorzitter:* Dat levert een vraag op van GroenLinks, de heer Sietsma.

01:20:21

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter. Ik weet het niet zeker, want ik hoor het hier niet zo goed. Dat ligt aan de akoestiek hier, maar ik proef een beetje bij de Stadspartij de behoefte om ontevredenheid over de participatie terug te laten keren in de raadszaal. Zo ken ik de Stadspartij ook een beetje. Dat is in het verleden ook regelmatig gebeurd. Als boze burgers zich melden, dan schaaft de Stadspartij zich aan hun zijde. Realiseert de Stadspartij zich dat we met het ingaan van de Omgevingswet daarvoor minder mogelijkheden krijgen? Is de Stadspartij bereid om juist te kijken naar hoe we meer vertrouwen kunnen krijgen in het participatieproces dat het college of initiatiefnemers organiseren, zodat we niet als raad voortdurend het laatste moment zijn waar burgers wel hun stoom kwijt kunnen, maar waar wij als raad vervolgens zelf ook machteloos staan?

01:21:20

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Voorzitter, dat was een hele lange vraag. Ik ga proberen om de heer Sietsma daar een goed antwoord op te geven. Het lag niet aan de akoestiek. U heeft precies gehoord wat ik zei. Daar wilde ik straks ook op komen, want we vinden dat wij als raad, als gemeente en het college - Voorzitter, via u - onze inwoners wel in staat moeten stellen om hen te ondersteunen en te faciliteren om te kunnen participeren. Dat is niet altijd makkelijk. Ik hoop dat dit een antwoord is op de vraag van de heer Sietsma. Ik spreek vooral ook mijn zorgen...

01:21:58

*Voorzitter:* Dan heeft u nog tien seconden voor de rest van uw betoog.

01:22:05

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Dat worden lastige tien seconde. Ik sprak vooral mijn zorg uit over waar het misgaat en als de heer Sietsma bedoelde dat het niet altijd misgaat, dan klopt dat Alleen mijn partij kiest er wel voor, juist omdat wij misschien inderdaad bekend staan als de partij die snel aan de zijde van burgers gaat staan, wanneer zij te hoop lopen tegen dit soort problemen op het gebied van participatie. Ik vond uw opmerking daarover niet negatief. Ik wil de heer Sietsma wel tegemoetkomen door aan te sluiten bij zijn suggesties, ook opgedaan bij de inspiratiesessie van vanochtend, om mogelijkheden verder te onderzoeken. Ook het punt dan over vroegtijdige openheid...

01:22:48

*Voorzitter:* Dan bedank ik u voor uw woordvoering. U heeft heel effectief de tien seconden opgerekt. Volgens mij zijn we dan het zaaltje rond en gaan we over naar een reactie van het college. U heeft flink wat meegegeven, dus ik vraag de wethouder om het kort te houden per vraag en niet een hele inleidende beschouwing te houden.

01:23:10

*De heer Van Niejenhuis:* Die bent u ook niet van mij gewend, Voorzitter. Daar heb ik in de anderhalf tot twee jaar dat ik wethouder ben nog nooit gebruik van gemaakt en dat zal ik nu ook niet doen. Ik heb het in de eerste termijn wel gedaan, omdat ik het nodig vind om toch even te benadrukken waar we nu voor staan. Ik zal de vragen langslopen. Ik zie nu wel een klein beetje gebeuren, waar we als college en heel veel colleges in het land een beetje bang voor zijn, namelijk dat je hele politieke discussies krijgt nu over lijsten, maar misschien de volgende keer wel over projecten. De heer Hekkema, daar zal ik zo meteen nog wat uitgebreider op reageren, vraagt zich af of de democratische controle wel goed is op projecten, als de raad niet goed in positie is. Er zit echter ook een heel groot gevaar in als de raad overal positie neemt. U zult niet de eerste raad zijn die dat aangrijpt om te debatteren over de kleur van de dakpannen, om maar een extreem voorbeeld te noemen, en op basis daarvan politieke voorkeuren te ontwikkelen voor het al dan niet door laten gaan van het project. Dat kan juridisch niet, maar je kunt er ongelooflijk veel schade in oplopen, want misschien is het wel zo dat ontwikkelingen, die heel erg hard nodig zijn in deze stad en in deze gemeente, daardoor ontzettend vertragen of niet doorgaan. Waarom het volgens mij belangrijk is dat we daar niet in vallen, kom ik zo nog uitgebreid op terug.

01:24:33

*De heer Van Niejenhuis:* De VVD heeft al antwoord gekregen op de vragen over waarom die bomen zijn opgenomen in de lijst. De bomen zijn opgenomen, omdat men dat belangrijk vindt. Het gaat over monumentale bomen of vanaf 20 bomen. Ik denk dat het voorstel van de PvdA en een paar andere partijen om het mee te nemen bij de evaluatie het goede is en dat we nu niet aan de voorkant amendementen gaan indienen om het ene af te voeren of wel of niet...

01:24:56

*De heer Van Niejenhuis:* Dat lijkt me ingewikkeld, omdat we nog helemaal niet goed kunnen inschatten hoe die categorieën in die lijsten gaan werken. Ik zou zeggen, neem dat mee in de evaluatie. Laat dat doen door de klankbordgroep. Zorg dat die

klankbordgroep een goede vertegenwoordiging van de raad is en geef daar ook wat vertrouwen aan. Daarmee wordt zo een discussie misschien ook wat minder politiek dan nodig is. Die tweede dienstwoningen daarvan zou je...

01:25:18

*Voorzitter:* Dat levert eerst nog een vraag op van de VVD.

01:25:21

*De heer Heiner (VVD):* Voorzitter, dan ga ik de wethouder ook vragen om die inhoudelijke onderbouwing waarom specifiek die bomen zijn opgenomen. Ja, mensen vinden het belangrijk, maar mensen vinden heel veel dingen belangrijk. Waarom dan die bomen? Ik kan namelijk geen andere gemeente vinden waar bomen in die lijst zijn opgenomen.

01:25:40

*De heer Van Niejenhuis:* Toen ik in de raad zat, werd er al gesproken over waar de raad al dan niet over zou moeten gaan. Hier is een proces aan vooraf gegaan van meer dan drie jaar, waarin samen met een klankbordgroep is gekeken hoe we het zouden willen gaan doen. Gedurende dat proces werd ook steeds duidelijker voor eenieder, ook voor mij, welke impact het heeft om deze lijst op deze manier vast te stellen. Er ligt niet per categorie een hele inhoudelijke afweging onder waarom het één wel of niet zou moeten. Die is er niet. Er is gekeken naar wat zou impact kunnen hebben, wat denken wij dat belangrijk is en wat zou in die lijst moeten. U heeft daar misschien een andere voorkeur, dat begrijp ik. Nogmaals, laten we kijken hoe het in de praktijk uitpakt en laten we het dan erover hebben. Het staat u vrij om een amendement in te dienen. Ik zou wel en ook uw collega's allemaal willen oproepen, als u een amendement indient of een motie, vraag hier even ambtelijk advies op, want het wordt heel snel heel technisch en dan kan het ambtelijk apparaat ondersteunen om dat goed te formuleren.

01:26:41

*De heer Van Niejenhuis:* Tweede dienstwoning bij een agrarisch bedrijf. Ja, idem. Persoonlijk denk ik, die kan er wat mij betreft wel uit. Ook ik heb als wethouder enige terughoudendheid betracht om daar niet te hard in te willen sturen, omdat ik ook niet denk dat het er per se beter of slechter van wordt. Ik kan het niet zo goed overzien. Een tweede dienstwoning bij een agrarische woning kan in theorie heel veel impact hebben, maar misschien in andere gevallen weer helemaal niet. Laten we kijken hoe dat werkt in de praktijk.

01:27:08

*De heer Van Niejenhuis:* U wil ook een vangnet voor alle ontwikkelingen die we nog niet in beleid hebben gevat. Wij denken dat dit niet kan en ook niet mag, maar dat we heel specifiek regels zullen moeten maken. Wees in die zin ook niet te bang; als iets niet kan of mag volgens de regels, dan zal het college daar een afweging voor moeten maken en het college weet u echt wel te vinden als ze dat niet zelfstandig aan durft en zal het dan aan de raad gaan voorleggen. Misschien is dit ook iets waar jurisprudentie over gaat ontstaan en is het in de toekomst wel mogelijk om een soort vangnet te creëren. Op dit moment denken wij dat dit nog niet kan.

01:27:44

*De heer Van Niejenhuis:* Ik wil de PvdA bedanken voor de reflectie op de wet. Die

deel ik persoonlijk en die deelt het college ook met u. Het is een wet die heel veel ambieert en - ook wel terecht - ruimtelijke plannen mogelijk wil maken. Tegelijkertijd is het ook een hele liberale wet die zich soms slecht verhoudt tot, zoals de heer Sietsma ook zei, een hele linkse stad die toch graag wat meer grip op de dingen heeft. U vraagt mij ook nog om reflectie, maar volgens mij heb ik die in de eerste termijn al gegeven. De voorzitter heeft mij net gevraagd om een beetje bondig te zijn, dus doe ik dit niet nog een keer.

01:28:21

*De heer Van Niejenhuis: Voorzitter, de Stadspartij...*

01:28:23

*De heer Van Niejenhuis: U moet het mij vergeven, maar ik ga toch even reageren op de inbreng van de Stadspartij in een debat zojuist over het volbouwen van binnenterreinen. Volgens mij heeft u en dat is al bijna tien jaar geleden daar terecht als Stadspartij een punt van gemaakt. Ik begrijp alleen niet zo goed waarom u die oude koe van tien jaar geleden weer aan de hoorns uit de sloot trekt. Ik wil ook wel even in herinnering roepen, dat het een PvdA-wethouder was die al in 2014 dat volledig aan banden heeft gelegd, waardoor het niet meer gebeurt. Volgens mij zijn we het er volstrekt over eens dat binnenterreinen niet dichtgebouwd zouden moeten worden. Dat staat nu ook helemaal niet ter discussie en heeft geen raakvlak met deze wet.*

01:29:00

*Voorzitter: Dat levert - begrijpelijk - een wedervraag op van Stadspartij.*

01:29:03

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): Twee dingen wil ik daarover zeggen, want ik zat er natuurlijk zelf ook al bij als raadslid. Het was inderdaad een PvdA-wethouder die dat aan banden heeft gelegd. Nu viel er echter niet meer zo veel meer aan banden te leggen, omdat bijna al die binnentuinen al volgebouwd waren. Ik reageerde vooral eventjes richting de bijdrage van de Partij van de Arbeid, waarin de suggestie werd gewekt dat als de gemeente alle regie heeft er niets zou gaan gebeuren en dat de - zoals die wordt genoemd - 'liberale' Omgevingswet dat nu allemaal weer op de schop gooit. Daar ageerde ik tegen, dus volgens mij zijn we het...*

01:29:39

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): Nu ja, dat dus.*

01:29:44

*De heer Van Niejenhuis: U riep ook nog dingen over project Q, maar ik ga proberen die maar even langs me heen te laten gaan. De raad heeft daar voldoende over kunnen spreken en zal daar misschien ook nog wel over spreken. De raad is daarbij gewoon in positie. Als u het daar als raad nog een keer over gaat hebben, kunnen we daar als college dan ook op reageren.*

01:30:04

*Voorzitter: De VVD heeft een vraag die niet over project Q gaat, want dat ligt nu niet op tafel.*

01:30:08

*De heer Heiner (VVD):* Nee, Voorzitter. Ik wil nog even terugkomen op dat vangnet, want de gemeente Molenlanden in Zuid-Holland heeft dat wel opgenomen. U zegt dat het juridisch niet kan, maar waarom zou een andere gemeente het dan wel opnemen? Of is de lezing van de gemeente Groningen daar anders in?

01:30:26

*De heer Van Niejenhuis:* Als we kijken naar wat er in het land gebeurt, dan is er een aantal gemeenten die bepaalde regels opstelt en anderen doen dat niet. Iedereen maakt ook een inschatting over of het juridisch houdbaar is of niet. Eigenlijk zijn er heel veel situaties, waarin wij het echt niet weten, maar waar we een inschatting maken over zal dit juridisch houdbaar zijn of niet. Er zullen ook gemeenten zijn die misschien zeggen, die beleidsregels van de gemeente Groningen over participatie zijn leuk bedacht, maar dat houdt juridisch nooit stand. We maken allemaal een inschatting. Wij hebben als Groningen heel veel contact met de andere steden die deel maken van de G6 en denken daarmee een redelijke goede inschatting te kunnen maken.

01:31:03

*De heer Van Niejenhuis:* Er worden per gemeente hele verschillende afwegingen gemaakt. Er zijn ook gemeenten die een nog veel uitgebreidere categorieënlijst hebben vastgesteld. Er zijn ook gemeenten, waar de raad heeft gezegd: "Geacht college, succes ermee en wij wijzen bijna geen enkele categorie aan waar we verplicht over adviseren". Dat zijn dingen die in de praktijk zullen moeten gaan blijken. Als er een vangnet nodig is en u roept daar als raad om en over een half jaar blijkt dat het vangnet wat bij de gemeente, die u net beschreef, houdbaar is, dan moeten we daar misschien ook naartoe. Daar sta ik niet afwijzend tegenover.

01:31:37

*Voorzitter:* Dat levert nog een vraag op van de Stadspartij.

01:31:40

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Dat gaat over het puntje hiervoor, project Q, maar eigenlijk ook over de opmerking van de wethouder...

01:31:45

*Voorzitter:* Laten we het hebben over de stukken die op tafel liggen.

01:31:47

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Ja, dat was ook het punt wat ik wilde maken. Volgens mij is er sprake van een verwarring over rollen, want de wethouder geeft nu antwoorden op een debat wat ik met de PvdA heb gehad en dat vind ik niet gebruikelijk.

01:31:57

*Voorzitter:* Goed, dan gaan we verder met de beantwoording van de vragen.

01:32:03

*De heer Van Niejenhuis:* Misschien dan even een punt van de orde, Voorzitter. Een puur verhelderende vraag. Zou ik als wethouder niet mogen reageren op een debatje, waarbij geen rechtstreekse vraag aan mij is gesteld?

01:32:13

*Voorzitter:* Sterker nog, het is de rol van het college om een reflectie te geven op het debat en wat ze daarvan wel en niet meenemen.

01:32:24

*De heer Van Niejenhuis:* Als de raad bij meerderheid vindt dat ik dat niet mag doen, dan hoor ik het graag. Goed nog even naar het CDA en ook een aantal andere partijen zegt dat. Meneer Sietsma verduidelijkte het net ook nog. Als je binnen een bouwvlak blijft, dan kun je omhoog en het is nu aan het college om dat te beoordelen en niet aan de raad. Als u als raad zegt, daar willen wij het over hebben, dan betekent het dat u over iedere optopping gaat. Als in...

01:32:53

*Voorzitter:* Dat levert gelijk een vraag op van de ChristenUnie.

01:32:55

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Een verduidelijkende vraag. Een bouwvlak heeft voor mij altijd een idee van ruimte in de horizontale zin, maar daar zit toch ook een...

01:33:06

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* We bepalen in plannen toch ook wat de maximale hoogte is?

01:33:10

*De heer Van Niejenhuis:* Dat klopt en daar ligt dus een afweging van het college aan ten grondslag. Als u als raad zegt, dat willen wij ook doen, dan is onze ambtelijke inschatting dat we naar 150 raadsvergaderingen per jaar gaan.

01:33:26

*Voorzitter:* Dat levert een vraag op van het CDA.

01:33:27

*Mevrouw Armut (CDA):* Voorzitter, maar we zouden daar toch als raad ook...

01:33:33

*Mevrouw Armut (CDA):* Nu ja, kijk, natuurlijk over twee verdiepingen willen we denk ik als raad niet per se samenkomen, maar als het echt hele hoge hoogbouw gaat worden...

01:33:41

*Mevrouw Armut (CDA):* Zoiets zouden we toch bijvoorbeeld in een amendement of zo kunnen opnemen?

01:33:43

*Mevrouw Armut (CDA):* Wel minder dan 150 was mijn inschatting.

01:33:55

*De heer Van Niejenhuis:* Ik zal daar toch even op reflecteren. Het is wel vaker zo dat u als raad in een omgevingsplan een bepaalde visie neerlegt van wat waar zou kunnen. Ook bijvoorbeeld dat u bepaalde assen in de stad aanwijst, waar hoogbouw zou kunnen plaatsvinden, maar dat wij dat niet meteen in een bestemmingsplan of straks omgevingsplan regelen. Dat heeft een reden, namelijk dat we grip houden op die locatie en dat wij daarbij ook als college goed luisteren naar wat u als raad wil. Het is vaak zo - Project Q is daar een voorbeeld van, zonder daar al te veel in te

willen treden - dat wij in een omgevingsvisie zeggen dat we daar wel hoogbouw willen, maar dat we dit niet meteen als bestemmingsplan of omgevingsplan regelen. Dan zou namelijk degene die de grond in eigendom heeft een directe bouwtitel krijgen om daar aan de slag te kunnen, terwijl wij juist als college ook - vaak u als raad gehoord hebbende - kaders willen stellen aan wat daar wel en niet kan. Het is dus niet zo dat als hoogbouw niet in het bestemmingsplan is opgenomen, dat het daarmee direct heel erg controversieel is. Het is de manier van dit college om grip te houden op die locatie, om te kunnen sturen op kwaliteit en ook op de wensen die u als raad heeft of de wensen die de omgeving heeft.

01:35:07

*De heer Van Niejenhuis:* Meneer Sijbolts zegt terecht: "Mensen die participeren zijn niet vervelend". Mensen die participeren leveren vaak een bijdrage aan betere projecten en betere besluitvorming. Dat is de reden dat we dat doen. Dat is ook een afweging die dit college heel goed kan maken en die wij in de dagelijkse praktijk dagelijks maken voor u als raad, omdat u zegt: doe dat maar. Dat leidt bijna nooit tot problemen en dat wil ik nog een keer benadrukken. We kunnen Project Q als voorbeeld nemen waar het tot een probleem leidt en als u dat vindt, dan hebben we het daarover. We hebben nu al drie keer een raadsvergadering gehad over Project Q. Ik wil ook nog een ander voorbeeld geven. Dat is De Doefmat, een school in Beijum, die wordt omgezet naar wonen. In de vorige raadsperiode was u als raad nog helemaal niet aan zet, maar de bewoners trokken aan de bel en die zeiden: "Er gebeurt hier iets wat wij niet willen". Wat doen wij als raad? Ik was toen ook raadslid. We agenderen dat. We hebben het daar twee keer over gehad. De wethouder die er toen zat, zou wel gek zijn als hij dat van de raad volledig naast zich neer had gelegd en had gezegd: "U gaat er niet over, het is mijn bevoegdheid en ik ga lekker door". Dat deed die wethouder niet en dat zal deze wethouder ook niet doen. Dan kunt u namelijk ook nog een aantal andere instrumenten inzetten en dan kunt u mij, als u wil, wegsturen. Waarom zou ik dat doen?

01:36:21

*De heer Van Niejenhuis:* Het is niet zo, dat is echt een misvatting, dat het allemaal maar goed komt als u als raad er aan de voorkant een politieke discussie over voert. Sterker nog, ik denk dat het helemaal niet goed komt als u dat besluit. Ik denk dat het een grote janboel wordt. Met respect voor uw politieke meningen, maar ik denk echt niet dat het er beter van wordt. Ik ga daar straks in reactie op de Partij voor de Dieren nog iets meer over zeggen.

01:36:43

*Voorzitter:* Eerst nog een vraag van GroenLinks.

01:36:46

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Ik hoor de wethouder heel goed. Hij zegt, je kunt het college altijd ter verantwoording roepen, als er dingen gebeuren die onrust in de samenleving veroorzaken, waar wij als raad iets van zouden kunnen vinden. Dat knoop ik ook goed in mijn oren. We hoeven niet alles vast te leggen. Ik stak echter mijn hand al op toen ik de wethouder hoorde zeggen: "Dat leidt tot 150 extra raadsbesluiten". Ik hoorde ambtelijk zelfs nog een hoger aantal, geloof ik. U noemde specifiek het geval van hoger bouwen en toen dacht ik spontaan: als het gaat om

150 gevallen, waar wij buiten de grenzen van het bestemmingsplan gaan, dan krijg ik bijna de neiging om daar iets van te vinden. Snapt u?

01:37:34

*De heer Van Niejenhuis:* Dat is het laatste wat ik wilde.

01:37:36

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Nee, ik begrijp heel goed, dat dit het laatste is wat u wil. Ik wil ook niet van elk geval iets vinden. Ik wil het college ook graag vertrouwen daarin. Blijkbaar leggen we grenzen vast waar inwoners zich aan willen vasthouden en waar de raad ook vertrouwen in probeert te hebben, maar waar we toch iedere keer - om goede redenen neem ik aan - van af willen wijken. Die discussie...

01:38:05

*Voorzitter:* Een reactie van de wethouder.

01:38:07

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Ik word er een beetje onrustig van.

01:38:08

*De heer Van Niejenhuis:* Dan gaat het ook om die twee-onder-een-kapwoning in Haren, waar ze zeggen: "Goh, we hebben nog een kind erbij gekregen en we willen graag een dakkapel die aan twee zijden van de nok uitsteekt. Zeer gebruikelijk, als je door Haren fietst, maar hij past heel vaak niet in het bestemmingsplan. Dan is het heel fijn dat het college op dat moment kan zeggen, dat we daar in theorie best aan willen mee willen werken, maar wel een aantal voorwaarden aan stellen. Dan hebben we het bijvoorbeeld over de ruimtelijke kwaliteit. Als u zegt, daar willen wij over gaan, dan gaat u erover, maar ik adviseer u om dat niet te doen.

01:38:40

*Voorzitter:* Dat levert een aantal vervolgvragen op. Eerst van D66, dan CDA en dan weer GroenLinks. Kort en krachtig.

01:38:47

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Ja, maar bouwen we dan 150 flats...

01:38:49

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Ik snap die twee-onder-een-kap, maar dan kunnen we er toch inderdaad, wat het CDA eerder ook zei, een maximum en minimum aan stellen. Bijvoorbeeld, als er twee of drie verdiepingen zijn, worden het er dan ook meer dan 150?

01:39:03

*De heer Van Niejenhuis:* Nee, Voorzitter, maar daar gaat mijn pleidooi van zojuist over en ook dit zal ik niet helemaal herhalen. Als er situaties zijn, waarin wij als college zeggen dat het binnen het bestaande bouwvlak...

01:39:16

*De heer Van Niejenhuis:* Binnen het bestaande bouwvlak, dus ik zie niet zo zomaar voor me dat we binnen het bestaande bouwvlak van bijvoorbeeld een woonhuis een hele hoge flat gaan bouwen. Echter, als wij binnen het bestaande bouwvlak denken echt significante hoogbouw te moeten toepassen, dan zal er echt participatie met de omgeving plaatsvinden. Dan zult u als raad, als u niet al door het college daarbij

gevraagd wordt, door de omgeving daarop geattendeerd worden. Het is echt niet nodig dat u zegt, dat gaan wij aan de voorkant allemaal doen. Ik daag u ook uit om daar met elkaar in een politieke discussie een grens voor vast te stellen. Dat lijkt me nog best wel ingewikkeld. U zult dat ook zien met de notitie Hoger Bouwen die we binnenkort bespreken...

01:39:54

*Voorzitter:* Dan gaan we door naar het CDA.

01:39:55

*De heer Van Niejenhuis:* Sommige hoogbouw met zeven lagen heeft heel veel impact en op andere plekken fietst u er dagelijks langs en merkt u het niet.

01:40:05

*Mevrouw Armut (CDA):* Wat de wethouder net zei, daar kan ik me echt wel in herkennen. Het is niet voor niets dat ik dat ook in mijn eigen woordvoering heb genoemd, dus het gaat ons ook echt niet om zo een verdieping bij een twee-onder-een-kap. Het gaat ons volgens mij - tenminste laat ik voor mezelf spreken - juist om die uitzonderingsgevallen als Project Q. Ik denk dat het juist laat zien hoe lastig het is in deze discussie, waar pakken we de regie als raad en waar niet. Daar zit ik een beetje over in dubio.

01:40:42

*De heer Van Niejenhuis:* Ik ook. Dat delen we met elkaar. Mijn oproep is, besluit niet nu overhaast om nog meer gevallen aan de categorieën toe te voegen. Neem...

01:40:53

*Voorzitter:* Deze oproep is volgens mij echt luid en duidelijk binnengekomen, dus ik ga nu naar GroenLinks voor hun vragen.

01:40:59

*De heer Van Niejenhuis:* Neem de...

01:40:59

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Nee, dat is niet meer nodig.

01:41:03

*Voorzitter:* Dan het vervolg van de gestelde vragen.

01:41:09

*De heer Van Niejenhuis:* Dank, Voorzitter. Neem de huidige situatie als uitgangspunt en dan gaat het echt zo anders worden dan de huidige situatie.

01:41:18

*De heer Van Niejenhuis:* GroenLinks vroeg in de eerste termijn naar beleidsregels bij de grote projecten. Wij kunnen als gemeente daar wel iets in doen, maar we zijn nu nog een beetje terughoudend om dat te doen. We willen eerst ervaring opdoen met de verplichte participatie. Misschien is dat iets wat later in het traject wel kan en daar zullen we in de klankbordgroep over moeten praten. U zegt in de tweede termijn nog hoe gaan we de buurt daar nog beter betrekken...

01:41:49

*Voorzitter:* Voordat we daarheen gaan, gaan we toch nog even naar de uitgebreide procedure.

01:41:55

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Een concreet voorbeeld is dat het voornemen schijnt te zijn om de plannen voor Meerstad als buitenplanse omgevingsplanactiviteiten voor te leggen. Dat gaat om vrij omvangrijke plannen. Leent zoiets zich niet bij voorbaat al voor een uitgebreide procedure?

01:42:22

*De heer Van Niejenhuis:* Dat is een goede vraag. Ik denk dat we met u als raad moeten praten over welke lijn kiezen we daar voor de grote ruimtelijke ontwikkeling. Dat doen we bij Stadshavens, dat doen we bij Meerstad en dat doen we bij Suikerzijde. Ik denk dat het goed is om daar aan de voorkant met elkaar over te praten, maar dat is wat anders dan beleidsregels opstellen voor alle grote projecten.

01:42:42

*De heer Van Niejenhuis:* Even kijken, u zegt ook nog hoe gaan we de buurt nu beter betrekken, geïnspireerd door die sessie van vanochtend met de heer Soeterbroek. Ik vind dat heel interessant en volgens mij doen we dit als college ook al. Er is vanochtend een voorbeeld geven, waarin dingen niet goed zijn gegaan. Er zijn ook voorbeelden genoemd, waar dingen wel goed gaan. Meerstad kreeg negen van de tien punten van de heer Soeterbroek, die doorgaans wel te boek staat als kritisch op overheden.

01:43:09

*De heer Van Niejenhuis:* Er zijn nog een aantal projecten, waar we dit juist heel erg opzoeken; hoe kan het een plus voor de buurt zijn. De wijkvernieuwing in Selwerd, waar we van 200 naar 400 woningen gaan, waar bewoners in meerdere sessies in coronatijd zelf de stift hebben kunnen vasthouden en waar een stedenbouwkundig plan uitgekomen is, wat echt wat toevoegt aan de omgeving. We doen dit bij het stationsgebied. Ik vind dat persoonlijk heel interessant. Dit college wil ook zo werken, dus wat mij betreft gaan we op verkenning uit en gaan we kijken welke van de suggesties van de heer Soeterbroek we kunnen toepassen in Groningen.

01:43:38

*De heer Van Niejenhuis:* Ik denk niet dat het nodig is om daar externe juristen voor in te huren, maar als de klankbordgroep zegt dat het nodig is, dan kan dat. De medewerkers van gemeente Groningen zullen hier met alle liefde aan meewerken. Als er goede voorbeelden zijn vanuit de praktijk in Amsterdam, Eindhoven of Utrecht, daar noemde de heer Soeterbroek een aantal voorbeelden van, laten we daar dan naar kijken. Laten we echter ook heel goed kijken hoe ze dan in de praktijk uitpakken. Daar kan namelijk nog wel eens een beetje verschil in zijn.

01:44:01

*Voorzitter:* Dat levert nog een vraag op van mevrouw De Groot.

01:44:05

*Mevrouw De Groot (Student en Stad):* Denkt u dan niet dat...

01:44:05

*Mevrouw De Groot (Student en Stad):* We hebben het zonet ook eventjes gehad over hoe verschillend de wet te interpreteren is door verschillende juristen en ook door verschillende gemeenten die andere dingen doen dan wij doen...

01:44:15

*Mevrouw De Groot (Student en Stad):* Zonder afbreuk te doen aan de juristen die we hier hebben, die ongetwijfeld ontzettend goed in hun werk zijn, denkt u niet dat het iets toe kan voegen om daar met nog een extra set ogen van buiten onze organisatie naar te kijken? Of ziet u het nut daarvan dus echt niet in?

01:44:31

*De heer Van Niejenhuis:* Ik denk, laten we met elkaar eens gaan kijken welke voorstellen door de heer Soeterbroek zijn gedaan. Ze staan heel erg bondig opgesomd in zijn essay over omstreden plannen en onderschatte burgers. Volgens mij zouden we die kunnen onderzoeken. Als u dan in een later stadium denkt, hier ligt een ambtelijk advies, maar we willen dat een keer laten checken, dan kan dat natuurlijk altijd. Als we er echter aan de voorkant een legertje externe juristen erbij zetten, dan weten we allemaal precies wat er gaat gebeuren, denk ik.

01:44:56

*De heer Van Niejenhuis:* Even kijken, dan nog even richting GroenLinks. Ik ga proberen alle vragen langs te lopen. U zegt, als we gaan afwijken van activiteiten en doelen, zoals die in de omgevingsplannen zijn geschreven, dan zal het altijd langs de raad moeten. Ja, dat kan, maar het is toch ook wel heel erg lastig om dat allemaal goed te vatten in regels en afspraken. Het college zal daar ook een opvatting over moeten ontwikkelen. Nogmaals, als het college denkt, dit zou politiek wel eens een beetje moeilijk kunnen liggen, dan komen we bij de raad. Als de VVD nog een keer voorstelt dat ze tegen de grens van de gemeente Westerkwartier een kerncentrale wil en wij denken als college, daar zullen we toch maar eens aan meewerken, dan komen we echt wel terug bij de raad, als dat niet binnen de bestemmingsplannen past, om maar eens een voorbeeld te noemen.

01:45:41

*De heer Van Niejenhuis:* Als het dan moet, zou ik ook hier zeggen, laten we dat onderdeel van de evaluatie uit laten maken. Dan kunnen we kijken of we dat kunnen opnemen. Ik zou nu eerlijk gezegd, praktisch niet weten hoe we dat nog zouden moeten toevoegen voor één januari. Dat geldt ook voor de vraag die u stelde over waarom is het in het buitengebied makkelijker om arbeidsmigranten en asielzoekers te huisvesten. Ook daarvan zou ik zeggen, laten we dat onderdeel van de evaluatie maken, want dan hebben we niet aan de voorkant al die discussies over die categorieën.

01:46:13

*De heer Van Niejenhuis:* De Partij voor de Dieren - ik heb er net al wat over gezegd, dus ik zal proberen het kort te houden, Voorzitter - waar zitten de waarborgen van de democratische controle in deze lijsten? Omgedraaid, waar zit de waarborg in de democratische controle als de raad besluit overal over te discussiëren? Ik vind uw vraagstelling bijzonder. Als u denkt dat een gebrek aan waarborg op het gebied van participatie ondervangen wordt door een politieke discussie in deze raad, dan denk ik dat die niet één op één met elkaar correspondeert. Dat is wel een beetje wat ik meen te horen in uw bijdrage. Het is ook niet zo dat alles wat politiek controversieel is, ondervangen wordt door er als raad over te discussiëren. Deze wethouder en dit college snapt echt wel wanneer dingen politiek controversieel zijn en wanneer het goed is om de raad en ook de omgeving erbij te betrekken. Bovendien, als wij het al

niet snappen, heeft u altijd alle middelen om dat te doen. U kunt schriftelijk vragen stellen, u kunt mondelinge vragen stellen en u kunt een interpellatiedebat organiseren. Er zijn allerlei mogelijkheden om aan de noodrem te trekken. Besluiten en alles hier aan de voorkant bediscussiëren, is een mogelijkheid, maar ook een vrij extreme mogelijkheid. Ik zou dat echt niet willen aanraden.

01:47:25

*De heer Van Niejenhuis:* ChristenUnie: denkt u dat we voldoende hebben ondervangen dat dingen gebeuren die we eigenlijk onmenselijk vinden? Dat is uw vraag, als ik het goed begrijp. Nee, dat denk ik niet. Ik denk ook niet dat dit moet, eerlijk gezegd. Mensen vragen ook eens aan mij hier op de gang: "Rik, heb je alles onder controle?". Dan zeg ik heel vaak: "Nee, dat wil ik ook helemaal niet. Ik wil het liever een beetje loslaten". Sommige mensen worden daar heel gespannen van en denken: hoezo heeft die wethouder niet de neiging om alles onder controle te willen houden? Dat is onmogelijk. We willen ook de dynamiek in deze zesde stad van Nederland faciliteren. Als we alles in de omgevingsplannen helemaal zouden dichttimmeren, dan kan er niets zonder politieke besluitvorming. Dat is de balancering waar we met elkaar voor staan. Gaan we aan de voorkant onze plannen zo rigide maken dat overal politieke besluitvorming over plaats moet vinden van college en of raad? Of creëren we een klein beetje ruimte en laten we ons misschien wel een keer verrassen door een goed plan - wat we zelf niet eens hadden kunnen bedenken, maar wel kwaliteit heeft - en accepteren we dat het misschien ook ergens wel eens een keer misgaat? Dat is nu al zo en dat zal straks ook wel een keer zo zijn.

01:48:35

*De heer Van Niejenhuis:* De SP ondersteunt het pleidooi van de PvdA. Dank u wel daarvoor. Student en Stad zegt: we willen graag met GroenLinks de grenzen van de participatie en de plus voor de buurt opzoeken. Daar wil ik graag aan meewerken als wethouder. D66 heeft ook gezegd, er zijn in het verleden wel eens dingen niet zo goed gelopen, dus laten we het naar ons toe trekken. Ik denk dat ik daar voldoende over heb gezegd. Anders gaat de voorzitter mij straks wegdrukken, dus ga ik dat niet nog een keer doen. U begrijpt wel waar ik naartoe wil. Volgens mij heb ik daarmee alle vragen beantwoord, Voorzitter.

01:49:16

*Voorzitter:* Het levert nog wel een vervolgvraag op van de VVD.

01:49:20

*De heer Heiner (VVD):* Voorzitter, ik heb er toch een beetje moeite mee. Op het moment dat wij iets willen toevoegen, dan zegt de wethouder: "We moeten niet over alles gaan praten en dan hebben we 150 raadsvergaderingen per jaar". Als we iets willen schrappen dan is het antwoord: "Nee, we zien wel even en we gaan evalueren". Ik vind het toch wel een rare houding, alsof dit het enige plan is dat kan en dat dit er maar gewoon moet komen. Dat hoor ik alle coalitiepartijen ook zeggen. Dan krijg ik toch een beetje het gevoel, waarom zitten we dan bij elkaar?

01:49:47

*De heer Van Niejenhuis:* Voorzitter, u hoort dat niet alleen coalitiepartijen zeggen. Volgens mij bent u één van de weinige partijen die zegt: "Zullen we nu aan de voorkant nog discussiëren over welke categorie we wel en niet gaan toestaan?" Dat

is dus niet iets wat de coalitie hier nu inbrengt. Mevrouw Armut van het CDA heeft hier ook een duidelijk pleidooi voor gehouden en volgens mij nog een paar partijen, dus ik weet niet zo goed waar u naartoe wil.

01:50:12

*De heer Heiner (VVD):* Ik wil er naartoe dat we volgens mij hier zitten om het debat over die lijst te voeren en te kijken naar wat we gaan toevoegen en wat we moeten schrappen. Wat moeten we naar ons toehalen en waarvan zeggen we dat kan de ambtelijke organisatie prima zelf doen. Het enige antwoord dat we daar telkens op krijgen is: "Nee, we gaan evalueren" of "Nee, we willen niet 150 vergaderingen per jaar". Ik heb daar toch wel een beetje moeite mee, dus dat wilde ik gezegd hebben.

01:50:35

*Voorzitter:* Een reactie van de wethouder.

01:50:41

*De heer Van Niejenhuis:* Ik heb gehoord wat u daarover gezegd heeft. Er is meer dan twee jaar gewerkt aan dit proces en aan dit voorstel. Ik pleit ervoor - en dat zal u niet verrassen vanuit mijn rol als wethouder - om nu niet te elfder ure plotseling nog wijzigingen door te gaan voeren binnen hele korte termijn, waarvan we de gevolgen misschien niet goed kunnen overzien. Dat is mijn advies en als u als raad zegt, dat willen we toch anders, dan heb ik mij daaraan te houden als wethouder.

01:51:07

*Voorzitter:* Dat levert een vervolgvraag op aan de wethouder van de PvdA. Als het geen vraag is aan de wethouder...

01:51:12

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* [onhoorbaar]

01:51:12

*Voorzitter:* We zijn de discussie allang voorbij. Dit was een reflectie van de wethouder. Laten we het bij de vergaderorde houden die we samen hebben vastgesteld. Zijn er nog vervolgvragen? Stadspartij.

01:51:28

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Ik denk dat het goed is om van de wethouder te weten...

01:51:31

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Ik weet niet of hij dat nu kan beantwoorden. Stel dat er nog fracties zijn die amendementen willen indienen, hoeveel tijd heeft de wethouder en met name ook de ambtelijke organisatie dan nodig om dat nog juridisch te toetsen? Zodat we in elk geval een goed besluit nemen, wat niet tot problemen na de invoering leidt.

01:51:51

*De heer Van Niejenhuis:* Voorzitter, ik kan niet zo goed de reikwijdte van de amendementen die u in gedachten heeft weten. Als u daar ideeën over heeft, dien deze dan zo snel mogelijk in. Bel even met een ambtenaar om te kijken wat mogelijk is en dan kunnen ze u daarin adviseren. Het is vervolgens aan u als raad om daar een oordeel over te vellen of dat wel of niet moet.

01:52:17

*Voorzitter:* Nog een vervolgvraag aan de wethouder?

01:52:20

*Voorzitter:* Nee, als er geen vervolgvragen meer zijn, dan gaan we even de administratie doorlopen. Nog een vervolgvraag? Administratie. Goed, ik hoorde twee amendementen van de VVD. Stadspartij? Nee. Zijn nog meer mensen die amendementen of moties overwegen? Het CDA?

01:52:38

*Mevrouw Armut (CDA):* Voorzitter, even deze discussie laten bezinken en dan in heel goed overleg kijken of er misschien behoefte is om toch over die hoogbouw een amendement vorm te geven. Ik zal dat dan in goed overleg doen.

01:52:51

*Voorzitter:* Dank. Dan zag ik de VVD mij corrigeren naar drie amendementen. Help me even herinneren wat het derde was.

01:52:58

*Mevrouw Armut (CDA):* Eén gaat over het schrappen van de bomen, één over het vangnet en één over de opvang van vreemdelingen.

01:53:08

*Voorzitter:* Super, dank u wel. Dan PvdA.

01:53:12

*De heer Tjepkema (Partij van de Arbeid):* Ik sluit me graag aan bij het CDA; met een paar partijen die over die hoogbouw begonnen zijn even goed kijken naar wat wel en wat niet.

01:53:18

*Voorzitter:* Meer moties of amendementen? Stadspartij.

01:53:29

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Ik zit hier al een tijdje over na te denken. Het gaat niet over moties en amendementen. Misschien is het goed, als ik richting de wethouder even mijn excuses aanbied. Ik denk dat ik vanwege een persoonlijke frustratie een beetje uit de bocht vloog.

01:53:38

*Voorzitter:* Waarvan akte en fijn dat we het aardig en civiel met elkaar houden. De heer Sietsma.

01:53:47

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Voorzitter, ik permitteer me de vrijheid om even te reageren op de aangekondigde amendementen. Ik denk dat het goed is om dat nu even te doen, want anders krijgen we een heel ingewikkeld gesprek in de raad. Ik wil me wel aansluiten bij...

01:54:02

*De heer Sietsma (GroenLinks):* Ik heb ook een paar dingen genoemd, waar we wellicht naar moeten kijken. Daar houd ik ook wel aan vast, want dat zijn punten waar ik me wel druk over wil maken. Ik wil echter toch de wethouder steunen in laten we dat nu niet doen. Laten we bij de evaluatie kijken, maandelijks komt die

klankbordgroep bij elkaar, of het op deze manier goed gaat. We krijgen namelijk echt een ingewikkelde discussie in de raad over die amendementen. We krijgen misschien ook chagrijn over die amendementen, dat zie ik nu al aankomen. Dat is zonde, want dat is helemaal niet nodig. Die oproep doe ik graag. Ik zie de amendementen wel komen, als ze komen, maar ik ben zeer terughoudend om deze te gaan steunen. Dat weet u dat alvast.

01:54:49

*Voorzitter:* Goed, dank u wel. Het staat u vrij om die amendementen in te dienen. Ik dank u voor een interessante bijeenkomst en wens u een fijne rest van de avond.